د کان کیندنې تړون

د افغانستان اسلامي امارت د کانونو او پټرولیم وزارت

او

علیم شاه بابا د کان کیندنې شرکت

ترمنځ

د پروان ولایت د کوه صافي د لومړي بلاک د کرومایټو دپروژې په اړه

نېټه: / /۱۴۰۲ هـ.ش | / /۱۴۴۵هـ.ق

لیکلړ

جزئيات 1

مقدمه 1

منل شوي اصطلاحات 2

1 تعریفونه 2

2 د نافذه قوانینو ارجحیت؛ ظرفیت او اداره 7

لومړی برخه: د ترون موده او د جوازونو ورکول 8

3 د ترون ثبت او خپرول 8

4 د اکتشافي جووړکول 8

5 د استخراج د جوازورکول 9

6 د جواز ساحه 10

دویمه برخه: د پلانونو وړاندې کول او منظوري 11

7 عمومي پلانونه 11

پيشنهادي پلانونه 11

8 د پلانونو منظوري 11

9 د منظور شویو پلانونو بدلول 12

10 د اکتشاف جواز کې ژمنه شوي حقوق 12

11 د استخراج په جواز کې ژمنه شوي حقوق 13

څلورمه برخه: د جواز شرطونه 13

12 د اکتشافي جواز شرطونه 13

13 د استخراجي جواز شرطونه 14

پنځمه برخه: مالي موضوعات 14

14 د ځمکې د سطحې کرایه 14

15 فیسونه 14

16 حق الامتیاز (رویالټي) 14

د حق الامتیاز مکلفیتونه 14

18 ګمرکي محصولات 15

19 تادیات 15

20 د بهرني پولي واحد (کرنسي) تادیه او موجودیت 16

21 مالي راپور ورکونه او محاسبه 16

22. د منرالي فعالیتونو عمومي کرندود 17

24. بیمه (تکافل) 17

25 چاپېریال ساتنه 18

26 کارګران 18

27 روغتیا او خوندیتوب 18

28 د کورني امنیت 18
29 د محلي ګټو او د ټولنې د پراختیا پلان 20
30 عامه کارونه 20
31 د زېربنا جوړول 21
32 لرغوني او فرهنګي آثار 21
33 د نهایي محصول خرڅلاو او صادرات 22
بازارموندنه، خرڅلاو او صادرات په عمومي ډول 22
34 راپور ورکونه 23
35 د اسنادو ساتل 23
36 تفتیش 24
اتمه برخه: نیابت او ضمانتونه 24
37 د ترون لرونکي نیابت او ضمانتونه 24
38 د وزارت نیابت او تضمینونه 26
نهمه برخه: مالي ډاډ، متابعت او اجراآت 26
39 د رسمي هدایتونو رعایت 26
40 د اجرا ضمانتونه 27
41 د چاپېریال ساتنې ضمانتونه 27
42 غرامت 28
43 د مسئولیت حدود 28
45 د ترون د فسخې آثار 29
46 د جواز د مودې د پوره کېدو، انصراف یا لغوه کېدو آثار 30
47 کډې حل لارې 31
لسمه برخه: فرعي قراردادونه او معاملې 31
48 فرعي قرارداد 31
49 د مدیریت بدلون 32
50 د حقونو او مکلفیتونو پر لېږد محدودیتونه 32
یوولسمه برخه: عمومي حکمونه 33
51 د وزارت له خوا ډاډ 33
52 غیر مترقبه پېښې (فورس ماژور) 34
53 د اختلافونو حل 36
54 محرمانه معلومات 37
55 خبرتیاوې 38
56 متفرقه حکمونه 38
لومړی جدول: اکتشافي جواز 40
لومړی برخه: مقدم شرطونه 40

دویمه برخه: د جواز اضافي شرطونه (د کانونو نافذه قانون) 40
دریمه برخه: د جواز ساحه 41
دویم جدول: استخراجي جواز 42
لومړی برخه: د جواز اضافي شرطونه (د کانونو نافذه قانون) 42
دریم جدول: زېربنا او عامه کارونه 43
لومړی برخه: زېربنا 43
دویمه برخه: عامه کارونه 43
څلورم جدول: ځانګړي شرایط 43
لومړی شمېره ضمیمه: د استخراج منظور شوی پلان 46

جزئيات

نېټه: / /۱۴۰۲ هـ.ش | / /۱۴۴۵ هـ.ق

لوري:

تړون ورکوونکی:

نوم ا.ا.ا د کانونو او پټرولیم وزارت

پته د مکروریان څلورلارۍ کابل

بریښنالیک

تړون لرونکی:

نوم **[دعلیم شاه بابا دکان کیندني او پروسس شرکت]**

پته [دجاوید خان نیازي مارکیټ، شاه شهید لومړی سرک،کابل-افغانستان]

بریښنالیک [Javidkhan.niazai14@gmail.com]

مقدمه

أ. د کانونو او پټرولیم وزارت له خوا د منبع واحد په توګه، تړون لرونکي ته د دغه تړون ورکړه په لاندي ډول ترسره شوې ده:

1. دغه پروژه د افغانستان اسلامي امارت د اقتصادي معاونیت د ۵۰۰ګڼې حکم د ۱۴۴۵/۰۵/۱۸ نیټي په اساس تصویب شوې ده.

ب. دا تړون د کان کیندنې تړون لرونکي ته د اکتشاف د جواز او د استخراجي جواز د لومړیتوب حق ورکوي.

ت. دغه تړون د دواړه لوریو د لاسلیک سره سم د ثبت او نشر څخه وروسته د اجرا پړاو ته داخلیږي او د کانونو او پټرولیم وزارت یې مدیریت کوي.

ث. دا تړون د عامه ګټو په موخه لاسلیک شوی او د کانونو او پټرولیم وزارت یې د خپریدو حق لري.

منل شوي اصطلاحات

1 **تعريفونه**

1.1 په دغه تړون کې کارول شوي اصطلاحات لاندې معناوې لري:

د محاسبي معيارونه: د نړيوال مالي راپور ورکونې سيستم (IFRS) معيارونه او اصول.

عمل: د يوې کړنې، شخړې، دعوا، غوښتنې، څېړنې، پوښتنې، قانوني تعقيب، حقوقي دعوا، منځګړيتوب يا د شخړې حل.

زيانمن لوری: د دې اصطلاح معنی په53.3 فقره کې شرح شوې ده؛

افغانۍ: د افغانستان رسمي پولي واحد.

تصدي: د عامه ساتنې تصدي يا بله بديله اداره چې د کورنيو چارو وزارت له خوا تاسيس شوې او په افغانستان کې د پلي کېدونکو پروژو لپاره داخلي امنيت تامينوي.

نافذه قوانين: په اړونده برخه کې د تصويب شويو قوانينو په معنا دی چې بنايي وخت پروخت تعديل شي، او د شک د مخنيوي لپاره لاندې قوانين پکې شامليږي:

د کانونو قانون، مقررې، لارښوونې، د استملاک قانون، د ګمرکاتو قانون، د چاپېريال ساتنې قانون، پر عايداتو د مالياتو قانون، د کار قانون، د خصوصي پانګونې قانون؛ او په دې برخه کې د تطبيق وړ نور نافذه تقنيني سندونه.

منظوري: د نافذه قوانينو له حکم سره سم له يوه يا صلاحيته مقام څخه د تائيد، رضايت، صلاحيت، ثبت، تصديق ، جواز، يا معافيت ترلاسه کول.

د منظورۍ باصلاحيته مرجع:

(الف) د ټولنې د پراختيا پلان، د روغتيا او خونديتوب پلان، د پروسس پلان او د محلي ګټو د پلان په برخه کې، وزارت؛

(ب) د چاپېريال ساتنې د مديريت پلان په برخه کې، د چاپېريال ساتنې ملي اداره (NEPA)؛ او

(ت) د کورنې امنيت پلان په برخه کې، د عامه ساتنې تصدي.

د ټولنې د پراختيا منظور شوی پلان: هغه پلان چې د ټولنې د پراختيا په هدف د تړون لرونکي لخوا وزارت ته وړاندې شوی او د وزارت لخوا منظور شوی دی.

منظور شوي سندونه: د ټولنې د پراختيا، کورنې امنيت، چاپېريال ساتنې د مديريت، اکتشاف، روغتيا او خونديتوب، د سيمه ايزو ګټو منظور شوي پلانونه او يا د کان کيندنې منظور شوی پروپوزل؛

د داخلي امنيت منظور شوی پلان: د داخلي امنيت پلان چې د وزارت له خوا منظور شوی وي.

د چاپېريال ساتنې د مديريت منظور شوی پلان: د چاپېريال ساتنې د مديريت پلان چې د چاپېريال ساتنې ملي اداره له خوا منظور شوی وي.

د اکتشاف منظور شوی پروګرام: د اکتشاف هغه پلان چې د دې تړون په 1 ضميمه کې تشريح شوی.

د روغتيا او خونديتوب منظور شوی پلان: د روغتيا او خونديتوب پلان چې د وزارت له خوا منظور شوی وي.

د سيمه ييزو ګټو منظور شوی پلان: د سيمه ييزو ګټو پلان چې د وزارت له خوا منظور شوی وي.

د کان کيندنې منظور شوی پروپوزل: د کان کيندنې هغه پروپوزل چې د اقتصادي کمېسيون له خوا منظور شوی وي.

منظور شوی پلان:

(الف) د اکتشافي جواز په صورت کې، د چاپېريال ساتنې د مديريت منظور شوی پلان، د روغتيا او خونديتوب منظور شوی پلان، د محلي ګټې منظور شوی پلان او د کورنې امنيت منظور شوی پلان؛ يا

(ب) د استخراجي جواز په صورت کې، د ټولنې د پراختيا منظور شوی پلان، د چاپېريال ساتنې د مديريت منظور شوی پلان، د روغتيا او خونديتوب منظور شوی پلان، د محلي ګټې منظور شوی پلان، د پروسس منظور شوی پلان او د کورنې امنيت منظور شوی پلان .

با صلاحیته مرجع: هره امارتي، نیمه امارتي، اداري، مالي یا قضایي ارگان، څانگه، کمیسیون، مقام، محکمه، اداره یا بل هر هغه بنسټ، او د شک د مخنیوي لپاره، خپله وزارت هم په کې شاملېږي.

د تړون لرونکي اسناد: ټول هغه اسناد چې د تړون لرونکي لخوا وزارت ته سپارل شوي، چې لاندې اسناد پکې شامل دي:

الف د تړون لرونکي لاندې پیشنهادي پلانونه:

(1) د اکتشاف پلان؛

(2) د چاپېریال ساتنې د مدیریت پلان؛

(3) د محلي گټو پلان؛

(4) د روغتیا او خوندیتوب پلان؛

(5) د کورنۍ امنیت پلان؛

(6) استخراجي پلان؛

(7) د ټولنې د پراختیا پلان؛ او

(8) د پروسس پلان.

(ب) د ارزونې پروسې په جریان کې د تړون لرونکي لخوا چمتو شوي نور معلومات (مهمه نه ده چې دغه ډول معلومات وزارت غوښتي وي یا نه)؛

مرکزي بانک: د افغانستان بانک.

تړون: د کان کیندنې همدا تړون.

تړون لرونکی: د علیم شاه باباد کان کیندنې او پروسس شرکت

د تړون لرونکي تضمینونه: د دغه تړون د 37.1 ماده کې ذکر شوي نیابت او تضمینونه.

د تړون موده: هغه موده چې په 3.2 فقره کې شرحه شوې ده.

مقدم شرایط: هغه شرطونه چې د دې تړون د (1) جدول په لومړۍ برخه کې شرحه شوي دي.

محرم معلومات: لاندې معلومات چې د افشا کونکي اړخ یا د هغه د استازو له لوري ترلاسه کووونکي یا د هغه استازو ته، که په هره بڼه وي، افشا کړي:

(أ) هغه معلومات چې د نافذه قوانینو له مخې محرم دي.

(ب) شخصي موضوعات، د کارکوونکو روغتیايي ریکارډونه، یا د کارکوونکو او نورو کسانو سندونه او معلومات، او نور موضوعات چې د اشخاصو محرمیت پهکې شامل وي.

(ت) د تجهیزاتو، د پروسې نوښتونو، امنیتي یا سوداگریزو رازونو په اړه محرم تخنیکي یا ملکیتي معلومات.

(ث) د حقوقي سلاکارانو د سلا مشورې په گډون محرم حقوقي موضوعات؛

(ج) د کان کیندنې اړوند معلومات؛

(ح) د تړون لرونکي د معنوي مالکیت حق چې په پروژه پورې تړاو لري؛ یا

خو هغه معلومات نه پکې شاملېږي چې:

(خ) لاسته راوړونکی لوری اړ وي چې د افغانستان نافذه قوانینو سره سم یې خپاره یا په عامه توگه وړاندې کړي؛

(د) چي د عامه شتمنیو برخه وي او یا یي یوه برخه وبلل شي، په دي شرط چي د دغه تړون د نقض کېدو او یا د افشا کوونکي لوري او یا د هغوی د استازو په امانت کي د خیانت لامل نه شي.

(ذ) چي ترلاسه کوونکی لوری ثابته کړي چي د معلوماتو افشا کولو پر مهال افشا کوونکی لوری خبر و (خو دا چي یاد معلومات د افشا کوونکي لوري یا د هغوی د استازو د امانت ساتلو د اصل د نقض له امله نه وي)؛ او یا دا

(ر) چي ترلاسه کوونکي لوري دا معلومات له افشا کوونکي لوري پرته له بلي سرچیني ترلاسه کړي وي او یاده سرچینه د معلوماتو د افشا صلاحیت ولري.

د گمرکونو نافذه قوانین: د افغانستان اسلامي امارت د مالیي وزارت د گمرکاتو قوانین.

افشاء کوونکی لوری: هغه لوری چي په مستقیمه توگه یا د خپلو استازو له لاري محرم معلومات افشا کوي.

امریکایي ډالر (USD): د امریکا د متحده ایالتونو رسمي پولي واحد.

د اجرا نېټه: تر ټولو وروستی هغه نېټه ده په کومه چي د کان کیندني تړون د ټولو لورو له خوا لاسلیک، ثبت او د کانونو نافذه قانون پربنسټ خپور شي.

د پای نېټه: د مقدمو شرایطو سره په برخه کي، هغه نېټه ده چي د لومړي (۱) جدول په لومړی برخه کي د مقدمو شرایطو لپاره ټاکل شوي ده.

د تقصیر موارد: هغه موارد چي په 44 ماده کي بیان شوي دي.

د تبادلي نرخ: هغه نرخ چي په ټاکلي نېټه د راکړي ورکړي لپاره ټاکل شوی وي.

د استخراج جواز: هغه جواز چي د کانونو نافذه قانون له حکم سره سم تړون لرونکي ته ورکول کېږي چي د جواز په ساحه کي ورته د فعالیت اجازه ورکوي.

د اکتشاف جواز: هغه جواز چي د کانونونافذه قانون حکم سره سم تړون لرونکي ته ورکول کېږي چي د جواز په ساحه کي ورته د کروماتیو د اکتشاف اجازه ورکوي.

د استملاک مرجع: د دي اصطلاح معنا د استملاک په نافذه قانون کي شرح شوي ده.

مالي کال: دولس میاشتنی دوره چي د هر هجري شمسي کال د حمل میاشتي په لومړی نېټه پیل او د حوت میاشتي په ۲۹ نېټه پای ته رسېږي.

غیر مترقبه پېښې (فورس ماژور): معنی یي په 53.1 ماده کي بیان شوي ده.

د مالي راپور ورکوني نړیوال معیارونه چي د محاسبي د نړیوالو معیارونو د بورډ له خوا خپرېږي.

پر عایداتو د مالیاتو قانون: پر عایداتو د مالیاتو نافذه قانون

غیر مستقیم زیان: هر هغه غیر مستقیم زیان یا خساره او یا هم د ځینو فعالیتونو په نتیجه کي رامنځته شوی زیان یا خساره که په هره بڼه پېښ شوی وي او لاندي ټکي په کي شاملېږي:

أ) د استفادي (پیشبیني شوي استفادي)، تولید، گټي، عاید، کاروبار یا سپما زیان ؛ او

ب) هغه زیان چي د سوداگریزي یا کاروباري اختلال له امله رامنځته شوی وي،

ولو که غیر مستقیم زیان د وړاندوېیني وړ وي یا نه وي.

فکري مالکیت: د اختراع، د کاروني وړ موډل، د نشر حق (د راتلونکي نشر د حق په گډون)، سوداگریز نښان، لوگو او د ډیزاین نښو، خدماتي نښو، سوداگریزو نومونو، براند نومونو، ډیزاینونو، سوداگریزو رازونو، د ډومېن نومونو، د نړیوالي شبکي (world wide web) سره د نورو تړلو نومونو، انټرنېټي پتې،

د حقونو په ګډون د فکري ماالکیت د حقونو په معنا دی چې د انفاذ له نېټې مخکې یا وروسته رامنځته کېږي او ټول غوښتنلیکونه او حقونه په کې شاملېږي چې د دې ډول فکري مالکیت د ثبتولو لپاره کارول کېږي.

د افلاس حالات: د تړون د یوه لوري په اړه له لاندې مواردو څخه د یو یا څو مواردو رامنځته کېدو ته وايي:

أ) دا د هر نافذه قانون د اهدافو لپاره دی ؛
(۱) چې پر وخت خپل پوروونه ادا نه شي کړای ؛ یا
(۲) له افلاس سره مخ وي؛

ب) ټول پوروونه یا د پوروونو یوه برخه تادیه توقف، تعلیق یا د هغه د توقف کولو ګواښ وکړي؛

ج) د پور ورکوونکو د غونډې رابلل او دایرول؛

د) هر هغه عمل ترسره کول چې د افلاس سبب شي؛

ه) کله چې د د هغه د جایداد د مصادرې غوښتنلیک وړاندې او یا یې په اړه حکم صادر شي ؛

و) د یوې قانوني وجیبې په سرته رسولو کې پاتې راشي ؛

ز) د یو داسې ګام اخیستل چې په یوه ناسم وضعیت منتج شي ؛

ح) د یو داسې ګام اخیستل چې ترلاسه کوونکی، اخیستونکی او مدیر، رییس، د تصفیې مدیر یا موقتي د تصفیې مدیر د همدغه یا یې کومې بلې شتمنۍ لپاره ګومارل شوی وي، ورته کومه ګمارنه ترسره شي؛

ط) کله چې د ټولو یا یو شمېر پور ورکوونکو د ګټو لپاره هر ډول تړون، جوړښت یا ترتیب ته داخل شي؛ یا

ي) نور هغه اعمال چې د قانون یا د صلاحیت په یوه محدوده کې پېښېږي چې د پورته توضیحاتو له یو مورد سره ورته وي یا ورته اغېزې ولري؛

د کار قانون: د کار نافذه قانون څخه عبارت دی؛

جواز: د کان د اکتشاف یا د کان د استخراج جواز (هر یو چې د استفادې وړ وي)

د جواز ساحه په لاندې معنا ده:

(الف) د اکتشافي جواز په اړه، هغه ځمکه چې وخت په وخت د اکتشافي جواز موضوع جوړوي؛ او

(ب) د استخراج د جواز په اړه، هغه ځمکه چې وخت په وخت د استخراج د جواز موضوع وي؛

د جواز د پای نېټه: د جواز په اړه له لاندې مواردو څخه هر هغه څه چې لومړی رامنځته شي:

أ) د جواز د وخت د ختمېدو نېټه؛

ب) له جواز څخه (یا یې یوې برخې څخه) د انصراف یا لاس اخیستو یا پرېښودو نېټه؛ او

ج) د کانونو قانون له مخې د جواز د لغوې نېټه؛

زیان: ټول زیانونه، خسارات، مصارف او لګښتونه؛

د کانونو نافذه قانون : د کانونو قانون چې کېدای شي وخت په وخت تعدیل شي؛

د کان کیندنې معلومات: ټول هغه معلومات او اطلاعات چې په جوازونو پورې یا د جواز ساحه کې په کوم منرال پورې اړه ولري.

وزارت: د افغانستان د کانونو او پترولیم وزارت په معنا دی.

بل لوری: په لاندې معنا دی:

أ) که چېرې د کان کیندنې تړون لرونکی زیانمن شوی لوری وي، نو وزارت بالمقابل لوری بلل کېږي؛ یا

ب) که چېرې وزارت زیانمن شوی لوری وي، د کان کیندنې تړون لرونکی بل لوری بلل کېږي؛

د خصوصي پانګونې قانون: د خصوصي پانګونې نافذه قانون.

پروژه: په لوی مقیاس د کان کیندنې پروژه ده چې له دې تړون سره سم د کان کیندنې د تړون لرونکي له خوا د جواز په ساحه کې پلې کېږي.

وراندي شوی (پېشنهادي) پلان: د تړون لرونکي له لاندي پېشنهادي پلانونو څخه عبارت دي:

أ) د چاپېريال ساتني د مديريت پلان؛

ب) د محلي ګټو پلان؛

ج) د روغتيا او خونديتوب پلان؛

د) د ټولني پراختيا پلان،

ه) ه) د کورني امنيت پلان

و) و) د اکتشاف پلان

ز) د استخراج پلان

ح) د پروسس پلان(د امکان په صورت کی)

د شک د مخنيوي لپاره، د ۹مي مادې پربنسټ د يوه منظور شوي پلان هر ډول پېشنهادي بديل پکي شاملېږي.

عامه کارونه: هغه کارونه چي د دې تړون د درېيم جدول په دويمه برخه کي ذکر شوي دي.

د کان کيندني صنعت واجد شرايط ماليه ورکوونکی: نسبت يې هغې اصطلاح ته کېږي چي پر عايداتو د ماليانو په قانون کي تشريح شوي ده.

ترلاسه کوونکی لوری: هغه لوری دی چي محرم معلومات (په مستقيم ډول او يا هم د خپلو استازو په وسيله تر لاسه کوي).

نافذه مقرره: د کانونو نافذه مقرره چي کېدای شي وخت پر وخت د تعديل وړ وي.

اړوند لوری: د يو حقوقي شخصيت په اړه هر هغه شخص ته ويل کېږي، چي د يوه يا څو منځګړو په وسيله عمده مالک وي، يا په دې حقوقي اداره کي په مستقيم او يا غير مستقيم ډول د مشارکت عمده برخه لري.

د يوه لوري استازی په لاندي معنا دی:

أ) له هغه لوري سره اړوند يو لوری؛ او

ب) آمر، رئيس، کارکوونکی، استازی، مفتش، مشاور، شريک، ګډ پانګوال، يا د هغه لوري قراردادي يا د هغه لوري اړوند لوری؛

اړينه بيمه (تکافل): بيمه (تکافل) چي د اسلامي شريعت او نافذه قوانينو لخوا اړينه بلل شوي وي.

د بيا مېشتېدني کمېټه: هغه کمېټه ده چي د استملاک په برخه کي د استملاک نافذه قانون سره سم جوړېږي.

د بيا مېشتېدني د پروژې د تطبيق پلان: معنا يې د بيا ميشتيدني د کميټي لخوا د استملاک نافذه قانون سره سم د هغو اشخاصو د بيا ميشتيدني لپاره چمتو شوی پلان دی چي ځمکه يې د عامه ګټو لپاره استملاک شوي وي.

ځانګړي شرايط: معنا هغه خاص شرايط چي په څلورم جدول کي ذکر شوي دي.

د وزارت تضمينونه: هغه تضمينونه او ژمني چي په 38.1 ماده کي روښانه شوي دي.

د ماليانو نافذه قوانين: د ماليانو په اړه ټول نافذه قوانين (د ګمرکاتو نافذه قانون او پر عايد د ماليانو نافذه قانون په ګډون).

درېيم لوری(ثالث لوری): د کان کېندني د قراردادي او يا هم د هغه اړوند لوري څخه پرته بل لوری.

تضمين: د کان کيندني د قراردادي تضمين ؛ او

تفسير

1.2 د دغه تړون په تفسير کي لاندي موارد شاملېږي، مګر دا چي محتويات يې بل ډول ايجاب وکړي:

1.2.1 عنوانونه يوازې د آسانتيا په خاطر ځای پر ځای کېږي او د دغه تړون د محتوياتو پر تشريح کوم اغېز نه لري.

1.2.2 د شخص په اصطلاح کې هر فرد، شرکت، کمپنی، موسسه، حکومت، امارت یا د امارت اداره یا یوه ټولنه، اړونده مرجع، ګډه پانګونه، د مشارکت کنسرشیوم (ولو که بېل حقوقي شخصیتونه ولري او یا یې و نه لري) شاملېږي.

1.2.3 که یوې کلیمې یا عبارت ته یوه مشخصه معنی ورکړل شوې وي، د دغه کلیمې یا عبارت راتلل د بحث په بله برخه کې، یا یې بله ګرامري بڼه ورته معنا لري.

1.2.4 یوه کلیمه چې مفرد ښيي، د هغه کلیمې جمع هم ښيي او یوه کلیمه چې جمع ښيي، د همدغې کلیمې مفرد هم ښيي.

1.2.5 هر جنسیت ته اشاره د هغه بل جنسیت هم ښيي.

1.2.6 د 'شامل' یا 'شاملېږي' کلیمې ته مراجعه پرته له کوم محدودیت څخه تعبیر کېږي.

1.2.7 د تړون یوه لوري، بند، جدول او یا ضمیمې ته اشاره، د دغه تړون یوه لوري، بند، جدول او یا هم ضمیمې ته اشاره ده.

1.2.8 یوه لوري، یو سند یا هوکړه لیک ته (ددې تړون په شمول) په اشاره کې، د هغه لوري د کار اجرا کوونکي، مدیران، خایناستي او مجاز استازی شاملېږي، په شمول د هر هغه کس چې تبدیل شوی وي.

1.2.9 یوه سند یا هوکړه لیک ته اشاره (د دغه تړون په ګډون) هغه سند یا هوکړه لیک ښيي چې وخت پر وخت تعدیل شوی، نوی شوی، ضمیمه شوی او یا عوض شوی وي.

1.2.10 جدولونه او ضمیمې د دغه تړون برخه جوړوي.

1.2.11 په تضمینونو کې تناقض او یا هم د تړون نقض ته له اشاري څخه موخه هغه تضمینونه دي چې واقعي، بشپړ او یا صحیح نه وي، یا هم ګمراه کوونکي او خطا ایستونکي وي؛ او

1.2.12 د کان کیندنې د دغه تړون هېڅ حکم باید د بل لوري په زیان له دې کبله تعبیر نه شي، چې ګویا نوموړی طرف د دې تړون د کرومایتودې د ترتیب یا په دې تړون کې د کوم حکم د درج کولو مسئولیت درلود.

کاري ورځې او د وخت محاسبې ته اشاره

1.3 په دغه تړون کې هدف په لاندې ډول دی، مګر دا چې محتویاتو کې په بل ډول روښانه شوې وي:

1.3.1 له ورځې څخه موخه د وخت هغه موده ده چې په نیمه شپه کې پیلېږي او ۲۴ ساعته وروسته پای ته رسېږي.

1.3.2 د ورځې له وخت څخه موخه د کابل، افغانستان وخت دی.

1.3.3 له کاري ورځې څخه موخه د اونۍ ټولې ورځې شاملېږي، پرته له جمعې او عمومي رخصتیو، په کومو کې چې بانکونه د عمومي کاروبارونو لپاره په کابل، افغانستان کې پرانیستي وي.

1.3.4 له 'میاشتې' څخه موخه د هجري شمسي جنتری میاشت او له 'کال' څخه موخه هجري شمسي کال دی؛

1.3.5 که د یوه فعالیت یا یوې پېښې ورځ یا د وخت یوه موده له یوې ټاکلې نېټې یا ورځې څخه مشخصه شوې وي، دغه ورځ په محاسبه کې نه شمېرل کېږي؛ او

1.3.6 که د دغه تړون پر اساس د دغه تړون د کوم فعالیت د ترسره کېدو ورځ، کاري ورځ نه وي، نو ورځ راتلونکې کاري ورځ تفسیر کېږي او فعالیت باید په راتلونکې کاري ورځ ترسره شي.

غوره هڅې

1.4 دواړه لوري باید د قرارداد په عملي کولو کې پوره او غوره هڅې وکړي.

2 د نافذه قوانینو ارجحیت؛ ظرفیت او اداره

ارجحیت

2.1 که چېرې د لاندې نافذه قوانینو او اسنادو:
2.1.1 د کانونو نافذه قانون؛
2.1.2 د دې تړون؛
2.1.3 د هر جواز شرایط؛ او
2.1.4 نورو مصدقه اسنادو،
ترمنځ تناقض یا ټکر موجود وي، نو په دې صورت کې، پورتنیو اسنادو ته په ترتیب سره مراجعه کېږي.

ظرفیت او استازې اداره

2.2 د کانونو او پټرولیم وزارت د تړون ورکوونکي په حیث دغه تړون لاسلیک کوي ؛ او
2.3 د دې تړون لرونکی مني چې وزارت ددې تړون په وسیله خپل اړونده حقوق اعمال او د دغه تړون له مخې خپل مکلفیتونه ترسره کړي.

لومړۍ برخه: د تړون موده او د جوازونو ورکول

3 د تړون ثبت او خپرول

3.1 وزارت مکلف دی چې د تړون تر لاسلیک وروسته به، په ۱۰ کاري ورځو کې:

3.1.1 د کانونو د نافذه قانون او مقرري سره سم دغه تړون په رسمي دفتر کې ثبتوي؛ او

3.1.2 وزارت \د دغه تړون یوه نسخه او د تړون لرونکي د ذینفع مالکینو جزییات خپروي.

3.1.3 یو داسې لیکلی حکم به صادروي چې پربنسټ یې تړون لرونکی د تړون د لومړي جدول په دریمه برخه کې مشخصه شوې ځمکې ته لاسرسی ومومي، خو تر هغه بریده چې نوموړې ځمکه د 7.1.2 مادې د حکمونو مطابق د هر پیشنهادي پلان د نهایي کولو لپاره اړینه وي، مشروط پر دې چې تړون لرونکی به د جواز تر ورکړې پورې د ساحوي کار د اختلال اجازه نه لري.

موده

3.2.1 دغه تړون د اجرا نېټې څخه پیلېږي او په لاندې مواردو کې چې هر یو یې لومړی واقع شو، پر اساس یې تړون پای ته رسېږي:

3.2.1.1 هغه نېټه چې پر اساس یې دغه تړون د 4.8، 44.2 او 53.10 مادو د حکمونو په پام کې نیولو سره، فسخه شي؛ او

3.2.1.2 هغه نېټه چې:

3.2.1.3 کله اړخونه په لیکلي ډول د دغه تړون د فسخې په اړه هوکړه وکړي؛ او

3.2.1.4 فسخه د وزارت په سپارښتنه د اقتصادي کمېسیون له خوا منظور شي.

4 د اکتشافي جواز ورکول

د اکتشافي جواز د حسن اجراء ضمانت

4.1 تړون لرونکی مکلف دی چې د تړون د اجرا تر نېټې وروسته د ۲۰ کاري ورځو په جریان کې په اکتشافي پلان کې د شویو ژمنو لپاره د ضمانت په توګه وزارت ته د حسن اجرا ضمانت وړاندې کړي. (دا په هغه صورت کې چې د اجرا ضمانت د تړون د اجرا تر نېټې مخکې وزارت ته نه وي وړاندې شوی.)

4.2 تړون لرونکی مني چې وزارت ته د اجرا ضمانت په وړاندې کولو کې پاتې راتلل، د تقصیر یو مورد ګڼل کېږي.

مقدم شرایط

4.3 مقدم شرطونه چې په لومړي (۱) جدول کې وړاندې شوي دي، یوازې د وزارت د منفعت لپاره دي او یوازې د یوې لیکلې خبرتیا له لارې د وزارت له خوا د تړون لرونکي لپاره معاف کېدای شي.

4.4 هر لوری باید پوره هڅې وکړي څو دا ډاډ رامنځته شي چې څومره ژر چې شوني وي، د اجرا له نیټې وروسته یا د پای نېټې پرمهال یا له هغې مخکې مقدم شرایط پر ځای کړي.

4.5 یو لوری باید سملاسي:

4.5.1 څومره ژر چې شوني وي، بل ته د مقدمو شرطونو د پلي کېدو یا نه پلي کېدو په اړه په لیکلي بڼه خبر ورکړي.

4.5.2 د تړون نورو لوریو ته مرستندویه او مصدقه اسناد وړاندې کړي، تر څو د هغو له مخې ډاډ حاصل شي چې مقدم شرطونه پلي شوي او یا هم د پلي کېدو وړ نه دي.

4.6 د تړون هر لوری کولی شي چې د 4.7 مادې پر بنسټ د تړون بل لوري ته د لیکلي خبرتیا په لېږلو سره تړون په لاندې مواردو کې فسخ کړي:

4.6.1 کله چې یو مقدم شرط پوره نه شي او د 4.3 مادې پر اساس نوموړی مقدم شرط د موضوع تر پېښېدو یا د کومې بلې قضیې یا حالت تر رامنځته کېدو وروسته، چې د مقدم شرطونو د پر ځای کېدو خنډ گرځېدلې وي، د ۳۵ کاري ورځو په جریان کې معاف شوی نه وي؛

4.6.2 کله چې یو لوری د یو مقدم شرط له پوره کېدو څخه راضي نه وي یا هم نوموړی شرط د 4.3 مادې پر اساس د تړون د پای نېټې سره سم یا تر هغه مخکې معاف شوی نه وي.

4.7 وزارت نه شي کولی چې د 4.6 مادې پر بنسټ دغه تړون فسخ کړي، مگر دا چې:

4.7.1 وزارت د 4.4 او 4.5 بندونو پر اساس خپل مکلفیتونه ترسره کړي وي؛ او

4.7.2 د فسخې پیشنهاد وزارت تر سپارښتنې وروسته د اقتصادي کمېسیون له خوا منظور شوی وي.

4.8 که چېرې دا تړون د 4.6 مادې پر بنسټ فسخه کړای شي، 47 ماده پلي کېږي.

د اکتشافي جواز ورکړه

4.9 وزارت مکلف باید څومره ژر چې شوني وي، د اکتشافي پلان تر منظورۍ وروسته تړون لرونکي ته د اکتشاف جواز د ۱۵ کاري ورځو په جریان کې ورکړي.

وزارت د اکتشافي جواز تر صدور وروسته د لسو (۱۰) کاري ورځو په جریان کې لاندې چارې سرته رسوي:

4.9.1 د کانونو نافذه قانون او مقررې سره سم د اکتشاف جواز به په رسمي دفتر کې ثبتوي؛ او

4.9.2 د کانونو نافذه قانون او مقررې پر اساس به د اکتشاف جواز یوه کاپي خپروي.

5 **د استخراج د جواز ورکړه**

د لومړیتوب حق

5.1 د تړون د مودې په جریان کې، تړون لرونکی د اکتشافي جواز د ساحې د ټولې یا یوې برخې لپاره د استخراج د یو یا څو جوازونو د ترلاسه کولو په برخه کې د لومړیتوب حق درلودلی شي.

د استخراج جواز لپاره غوښتنه

5.2 تړون لرونکی کولی شي چې له هغو اړینو اسنادو سره یو ځای چې د کانونو نافذه قانون او مقررې لازم گڼلي وي، د استخراج د جواز د ترلاسه کولو لپاره وزارت ته په هغه بڼه غوښتنلیک وسپاري چې په نافذه مقرره کې بیان شوې ده.

5.3 د شک د مخنیوي په خاطر، د چاپیریال ساتنې د مدیریت پلان، د ټولنې د پراختیا پلان، د کورنۍ امنیت پلان، د محلي گټې پلان او د روغتیا او خوندیتوب پلان چې د 5.2 مادې له حکمونو سره سم وړاندې شوی وي، ښايي چې په هماغه بڼه وي او یا هم ښايي بدل شوی وي، چې په دې صورت کې د چاپیریال ساتنې د مدیریت منظور شوی پلان، د ټولنې د پراختیا منظور شوی پلان، د کورنۍ امنیت منظور شوی پلان، د محلي گټې منظور شوی پلان او د روغتیا او خوندیتوب منظور شوی پلان گڼل کېږي.

د کان کیندنې پلان منظوري

5.4 د 5.2 مادې سره سم د اړینو اسنادو له ترلاسه کولو وروسته، وزارت خپل مکلفیتونه پر وخت ادا کوي او هغه مشخص زماني چوکاټ به په پام کې نیسي چې د اقتصادي کمېسیون لخوا په تصویب شویو لارښودونو کې مشخص شوی وي.

5.5 د کانونو نافذه قانون له محدودولو پرته، وزارت به د لاندې مواردو په اړه تړون لرونکي ته سملاسي لیکلی خبر ورکوي:

5.5.1 د اقتصادي کمېسیون له خوا د کان کیندنې د اړونده پروپوزل د تائید یا ردېدو په اړه ؛ او

5.5.2 د هغې پېښې په اړه کله چې د کان کیندنې پلان تائید شي او د کانونو نافذه قانون او مقررې سره سم د استخراج جواز تر صدور وروسته، د کان کیندنې پروپوزل کې د نویو شرایطو ځای پر ځای کول وړاندیز شي.

5.6 تړون لرونکی مني چې د کانونو نافذه قانون له مخې د استخراج جواز به تر هغې نه ورکول کېږي، تر څو چې اقتصادي کمېسیون د کان کیندنې اړوند پروپوزل نه وي منظور کړی او د کانونو نافذه قانون او مقررې سره سم اړین اسناد یې نه وي چمتو کړي.

د استخراجي جواز لپاره د اجرا ضمانت

5.7 تړون لرونکی مکلف دی چې د کان کیندنې منظور شوي پروپوزل کې د شویو ژمنو لپاره د ضمانت په توګه وزارت ته د اجرا ضمانت تر هغې خبرتیا وروسته د ۴۰ کاري ورځو په جریان کې وړاندې کړي، کله چې اقتصادي کمېسیون د 5.5 مادې سره سم د تړون لرونکي د کان کیندنې پروپوزل تایید کړي.

5.8 تړون لرونکی مني چې که چېرې نوموړی د 5.7 مادې پربنسټ وزارت ته د اجرا ضمانت په وړاندې کولو کې پاتې راشي، دغه عمل د 41.1 مادې پر اساس د تقصیر یو مورد ګڼل کېږي.

د استخراج جواز ورکول

5.9 د 5.10 مادې په په پام کې نیولو سره، څومره ژر چې شوني وي، وزارت به د ۱۵ کاري ورځو په جریان کې د لاندې شرایطو له پوره کېدو وروسته تړون لرونکي ته استخراجي جواز ورکوي:

5.9.1 له هغې نېټې وروسته کله چې اقتصادي کمېسیون استخراجي پلان چې د 5.2 مادې له مخې وړاندې شوی وي، منظور کړی وي او دا یې تشخیص کړي وي چې د استخراجي جواز او د کانونو نافذه قانون له مخې د کان کیندنې پروپوزل کې نوي شرایط ځای پر ځای شي؛ او

5.9.2 له هغې نېټې وروسته کله چې تړون لرونکی د 5.7 مادې سره سم وزارت ته د اجرا ضمانت وړاندې کړی وي.

5.10 پر 5.9 مادې سربېره، تړون لرونکی مني چې، کانونو نافذه قانون له مخې وزارت تر هغې تړون لرونکي ته د استخراج جواز نه ورکوي، تر څو چې وزارت ډاډ نه وي حاصل کړي چې تړون لرونکي د دې تړون او د کانونو نافذه قانون او مقررې ټول مفادات رعایت کړي دي.

5.11 وزارت د استخراجي جواز تر ورکړې وروسته د ۱۰ کاري ورځو په جریان کې لاندې کارونه ترسره کوي:

5.11.1 د کانونو نافذه قانون او مقررې سره سم په رسمي دفتر کې د استخراجي جواز ثبتول؛ او

5.11.2 د استخراجي جواز د یوې کاپي خپرول.

6 د جواز ساحه

د اکتشاف جواز

6.1 تړون لرونکی مني چې د اکتشاف جواز له صدور وروسته، نوموړی جواز تړون لرونکي ته اجازه ورکوي چې په 10.1 ماده کې درج شوي فعالیتونه د جواز په ساحه کې اجرا کړي، خو لاندې ساحه پکې نه شاملېږي:

6.1.1 هغه ساحه چې، د کانونو نافذه قانون له مخې تړون لرونکي تړې وخت پر وخت انصراف کړی وي؛ او

6.1.2 هغه ساحه چې د 6.2.2 مادې له مخې د اکتشاف جواز یې لغوه شوی وي.

6.2 تړون لرونکی مني چې د کانونو نافذه قانون له مخې د جواز د ټولې یا یوې برخه ساحې په اړه چې په 6.1 ماده کې ورته اشاره شوې، د اکتشاف جواز به:

6.2.1 د کانونو قانون په پام کې نیولو سره، د هغې ساحې په اړه د اجرا وړ وي چې د استخراجي جواز په ساحه کې نه راځي؛ او

6.2.2 د جواز د هغې برخې ساحې په اړه چې د استخراجي جواز تابع نه وي، فسخه شوی وي.

د استخراج جواز

6.3 تړون لرونکی مني چې یو استخراجي جواز تر صدور وروسته، نوموړی جواز تړون لرونکي ته اجازه ورکوي چې په 11.1 ماده کې ذکر شوي فعالیتونه د جواز ساحه کې ترسره کړي، خو هغه ساحې پکې نه شاملېږي چې تړون لرونکي د نافذه قانون له مخې تړې انصراف کړی وي.

6.4 تړون لرونکی مني چې د کانونو نافذه قانون له مخې، د یوه استخراجي جواز ساحه به تر هغې اندازې نه پراخېږي، کوم چې د استخراجي فعالیتونو لپاره په قانع کوونکي توګه اړینه بلل کېږي.

دویمه برخه: د پلانونو وړاندې کول او منظوري

7 پلانونه په عمومي ډول
وړاندې شوي پلانونه

7.1 تړون لرونکی مني چې:

7.1.1 تړون لرونکي ته د دغه تړون ورکړه د وړاندې شویو پلانونو پر بنسټ شوې؛ او

7.1.2 د منظورۍ لپاره وړاندې شوي پلانونه، باید اساساً د هغو پلانونو له نسخو سره ورته وي چې په لومړیو کې وړاندې شوي وو او یوازې هغه وخت د بیاکتنې تابع دي، چې اړتیا ولیدل شي چې د یوې منظوروونکي مرجع له خوا وړاندې شوي نظریات او تعدیلات باید پکې درج کړل شي.

د اړینو پلانونو منظوري

7.2 تړون لرونکی مني چې د اکتشافي جواز او د استخراجي جواز د یو شرط په توګه، په ساحه کې د کیندنې د کار تر پیل مخکې، باید د هر وړاندې شوي پلان لپاره له اړونده صلاحیت لرونکي مرجع څخه منظوري ترلاسه کړي (البته دا په هغه صورت کې چې د اکتشافي یا استخراجي جواز تر صدور مخکې، کوم پلان د باصلاحیته مرجع له خوا نه وي منظور شوی.)

منظور شویو پلانونو ته عامه لاسرسی

7.3 تړون لرونکی مني چې منظور شوي پلانونه به د کانونو نافذه قانون سره سم د عامه لاسرسي وړ وي.

د کورنې امنیت پلان

7.4 د شک د مخنیوي لپاره:

7.4.1 دویمه برخه د کورنې امنیت د پلان په اړه د تطبیق وړ نه ده؛ او

7.4.2 د کورنې امنیت د پلان منظوري او یا هم د داخلي امنیت په منظور شوي پلان کې تغیرات د ۲۸مې مادې پر اساس تنظیمېږي.

8 د پلانونو منظوري
د باصلاحیته مرجع له خوا ارزونه او منظوري

8.1 که چېرې:

8.1.1 د اکتشافي جواز په صورت کې، د پروپوزلونو د ارزونې پروسې په جریان کې د تړون لرونکي لخوا وړاندې شوی پلان د اجرا نېټې څخه مخکې د اړونده با صلاحیته مرجع لخوا منظور شوی نه وي؛ یا

8.1.2 د استخراجي جواز په صورت کې، د استخراج وړاندې شوی پلان چې د تړون لرونکي له خوا د کانونو نافذه قانون پر اساس وړاندې شوی وي او د استخراجي جواز تر ورکړې مخکې د اړونده باصلاحیته مرجع له لوري نه وي منظور شوی،

وزارت ژمنه کوي، څومره ژر چې شونې وي، د اجرا نېټې یا د استخراجي جواز تر ورکړې وروسته لاندې اقدامات ترسره کوي:

8.1.3 اړونده مرجع د کانونو نافذه قانون او مقررې له مخې د وړاندې شوي پلان ارزونه ترسره کوي؛ او

8.1.4 که چېرې منظوروونکي مرجع:

8.1.4.1 د کانونو نافذه قانون مطابق نوموړی وړاندې شوی پلان منظورووي، نوموړې مرجع سملاسي باید تړون لرونکي ته په لیکلې بڼه خبر ورکړي (د ټولو هغو شرطونو له جزییاتو سره یو ځای چې د پلان د منظورۍ لپاره وضع شوي وي.)؛ یا

8.1.4.2 د کانونو نافذه قانون سره سم، نوموړی وړاندې شوی پلان اصلاحاتو ته اړتیا ولري او یا د نوموړي وړاندې شوي پلان په اړه خپل نظر وړاندې کوي، نو د دغه منظوروونکي مرجع باید تړون لرونکی په لیکلې بڼه د پلان د اصلاح او یا نظر په اړه خبر کړي (البته که چېرې د تطبیق وړ وي).

د منظوروونکي مرجع له خوا د اصلاحاتو غوښتنه

8.2 که چېرې منظوروونکي مرجع د 8.1.4.2 مادې پر اساس تړون لرونکي ته خبرتیا لېږي، نو:

8.2.1 ترون لرونکی باید پر وړاندې شوي پلان بیا کتنه وکړي ترڅو اړین اصلاحات په پلان کې شامل کړي او هم هغه نظریات په پام کې ونیسي چې د منظوروونکي مرجع له خوا وړاندې شوي دي (که چېرې د تطبیق وړ وي)؛

8.2.2 ترون لرونکي باید وړاندې شوی پلان (د هغې بیاکتنې په ګډون چې په 8.2.1 ماده کې اشاره ورته شوې) د خبرتیا له تر لاسه کولو وروسته څومره ژر چې شوني وي، وزارت ته تسلیم کړي؛

8.2.3 وروسته له هغې چې وزارت یو پیشنهادي پلان چې د 8.2.2 مادې له مخې بیا ځلې وړاندې شوی وي، ترلاسه کړ، څومره ژر چې شوني وي، وزارت ژمنه کوي اړونده اړونده منظوروونکي مرجع وړاندې شوی پلان بیا ارزوي او له 8.1.3 څخه تر 8.1.4 مادو کې د راغلو پړاونو په پام کې نیولو سره، ترون لرونکي ته خبر ورکوي؛ او

8.2.4 هغه پړاوونه چې په 8.2.1 او 8.2.3 مادو کې ورته اشاره شوې، تر هغې تکرارېږي ترڅو چې منظوروونکي مرجع د کانونو نافذه قانون له مخې اړونده پلان منظور کړي.

9 د منظور شویو پلانونو بدلول

د منظوري شوي پلان بدلول

9.1 که چېرې د مقررې یا کوم بل نافذه قانون له مخې اړینه ګڼل شوې وي، ترون لرونکی باید پر منظور شوي پلان بیاکتنه وکړي او هغه اصلاح کړي او د هغه پر ځای نوی پلان چمتو او وړاندې کړي.

9.2 ترون لرونکی مني چې نوموړی له نافذه مقررې سره سم، د منظور شوي پلان د بدلولو په موخه وزارت ته د بل پلان د منظورۍ لپاره وړاندیز کولی شي (ولو که په پلان کې دغه بدلونونه د 9.1 مادې له مخې یا هم په بل ډول اړین ګڼل شوي وي.)

د منظوروونکي مرجع له خوا ارزونه او منظوري

9.3 وزارت ژمنه کوي چې له 9.2 مادې سره سم، د وړاندې شوي پلان له ترلاسه کولو وروسته څومره چې ژر شوني وي:

9.3.1 اړونده منظوروونکي مرجع باید وړاندې شوی پلان د کانونو نافذه مقررې مطابق و ارزوي؛ او

9.3.2 که چېرې نوموړي منظوروونکي مرجع:

9.3.2.1 وړاندې شوی پلان د کانونو نافذه مقررې مطابق منظوروي، باید سملاسي ترون لرونکي ته خبر ورکړي (له هغو شرطونو سره یو ځای چې د منظورۍ لپاره وضع شوي دي) ؛ یا

9.3.2.2 که په وړاندې شوي پلان کې د کانونو نافذه مقررې پربنسټ تعدیلاتو ته اړتیا وي یا هم د یاد پلان په اړه کوم نظر وړاندې شوی وي، منظوروونکي مرجع به د تعدیلاتو یا نظر په اړه ترون لرونکي ته سملاسي خبر ورکوي (البته که د تطبیق وړ وي.)

هغه تعدیلات چې منظوروونکی مقام یې غوښتنه کوي

9.4 که چېرې د یوې منظوروونکي مرجع له خوا د 9.3.2.2 مادې له مخې ترون لرونکي ته خبرتیا لیږل کېږي، نو په دې صورت کې له 8.2.1 څخه تر 8.2.4 پورې مادې له لازمو بدلونونو سره پلې کېږي.

درېیمه برخه: په جواز کې ژمنه شوي حقوق

10 د اکتشاف جواز کې ژمنه شوي حقوق

مجاز فعالیتونه

10.1 ترون لرونکی مني چې د جواز له ترلاسه کولو وروسته د اکتشاف جواز ترون لرونکي ته اجازه ورکوي چې د اکتشاف جواز، ددې ترون او د کانونو نافذه قانون له شرطونو سره سم د جواز په ساحه کې اړونده فعالیتونه ترسره کړي.

د نمونو راټولولو د مالکیت حق

10.2 د لاندې مادې په پام کې نیولو سره:

10.2.1 تړون لرونکی مکلف دی چې د نورو اکتشافي چارو تر څنګ ټولې منرالي نمونې او برمه کاري (Core Drilling) د وزارت لپاره چمتو کړي او همدارنګه د کانونو نافذه قانون له مخې د اکتشافي چارو تر بشپړیدو، د اکتشافي جواز د مودې له پای ته رسېدو او یا انصراف څخه وروسته ټول اکتشافي معلومات وزارت ته سپاري؛ او

10.2.2 د اکتشافي چارو تر بشپړیدو، د اکتشافي جواز د مودې له پای ته رسېدو او انصراف وروسته د ټولو منرالي نمونو، برمه کارۍ او هم د اکتشافي معلوماتو د مالکیت حق له تړون لرونکي څخه وزارت ته انتقالیږي.

11 د استخراج په جواز کې ژمنه شوي حقوق

مجاز فعالیتونه

11.1 تړون لرونکی مني چې د جواز له ترلاسه کولو وروسته، د استخراج جواز تړون لرونکي ته اجازه ورکوي چې د استخراج جواز، ددې تړون او د کانونو نافذه قانون له شرطونو سره سم د جواز په ساحه کې اړونده فعالیتونه ترسره کړي.

د منرالونو د مالکیت حق

11.2 د 11.4 مادې په رعایت، د منرالونو د نوعیت په تفکیک سره ټول هغه منرالونه چې د استخراج د جواز او د دې تړون د شرطونو مطابق را ایستل کېږي، د رویالټي په ګډون د ټولو تادیاتي مکلفیتونو تر ادا کولو وروسته د دغه تړون مطابق د تړون لرونکي ملکیت ګڼل کېږي.

11.3 تړون لرونکی مکلف دی چې د کانونو قانون په پام کې نیولو سره د استخراجي جواز د مودې له پای ته رسېدو، انصراف او فسخې څخه وروسته ټولې منرالي نمونې او د برمه کارۍ معلومات وزارت ته وسپاري.

11.4 د استخراجي جواز د مودې تر پای ته رسېدو، انصراف یا فسخې وروسته، د ټولو منرالي نمونونو او د برمه کارۍ معلوماتو د مالکیت حق له تړون لرونکي څخه وزارت ته انتقالیږي.

څلورمه برخه: د جواز شرطونه

12 د اکتشافي جواز شرطونه

شرطونه

12.1 تړون لرونکی د اکتشافي جواز د شرطونو او همدارنګه د هغو شرطونو پر رعایت کولو باندې مکلف دی چې لاندې ذکر شوي:

12.1.1 د کانونو نافذه قانون شرطونه؛

12.1.2 ددغه تړون د لومړي جدول په دویمه برخه کې ذکر شوي شرطونه (د کانونو نافذه قانون مقاصدو ته په پام سره هغه اضافي شرطونه چې تړون لرونکی یې باید رعایت کړي.)؛ او

12.1.3 د کانونو د نافذه مقررې شرطونه.

د اکتشاف منظور شوي پلان کې بدلون

12.2 تړون لرونکی بنایي وزارت ته د اکتشاف د نوي پیشنهادي پلان په وړاندې کولو سره په منظور شوي اکتشافي پلان کې د بدلون غوښتنه وکړي.

12.3 تړون لرونکی مني چې د کانونو نافذه قانون له مخې، وزارت بنایي د کانونو د تخنیکي کمېټې له سپارښتنې او د اقتصادي کمېسیون تر منظورۍ مخکې د بدلون هغه غوښتنه چې د دې تړون د 12.2 مادې پر اساس ترسره شوې ده، تایید یا رد کړي.

12.4 وزارت ژمنه کوي چې د وړاندیز شوي بدلون د رد یا تایید په اړه سملاسي تړون لرونکي ته په لیکلې بڼه خبر ورکوي.

د منظور شوي اکتشافي پلان خپرول

12.5 تړون لرونکی مني چې د منظور شوي اکتشافي پلان یوه کاپي د کانونو نافذه قانون د حکمونو مطابق د عامه لاسرسي وړ وي.

13 د استخراجي جواز شرطونه

شرطونه

13.1 تړون لرونکی د استخراجي جواز د شرطونو او همدارنګه د هغو شرطونو پر رعایت کولو باندې مکلف دی چې لاندې ذکر شوي:

13.1.1 د کانونو نافذه قانون شرطونه؛

13.1.2 د دغه تړون د دویم جدول په لومړی برخه کې ذکر شوي شرطونه (د کانونو نافذه قانون مقاصدو ته په پام سره نور هغه اضافي شرطونه چې تړون لرونکی یې باید رعایت کړي)، د کان کیندنې د اړوندو هغو شرایطو په ګډون چې د اقتصادي کمېسیون له لوري د جواز تر صدور وروسته وضع کېږي؛ او

13.1.3 د کانونو نافذه مقرري شرطونه.

پنځمه برخه: مالي موضوعات

14 د ځمکې د سطحې کرایه

14.1 تړون لرونکی مکلف دی چې د هر مالي کال په پیل کې وزارت ته د ځمکې د سطحې کرایه په لاندې توګه تادیه کړي :

14.1.1 د اکتشاف مرحلې په لومړی دوره کې ۳۷۵ افغانی في هکتار؛

14.1.2 د اکتشاف په دوهمه مرحله کې ۷۵۰ افغانی في هکتار؛

14.1.3 د اکتشاف په دریمه مرحله کې ۱۱۲۵ افغانی في هکتار؛

14.1.4 د استخراج په مرحله کې ۱۸۷۵ افغانی في هکتار.

15 فیسونه

15.1 تړون لرونکی مکلف دی چې د نافذه مقررې سره سم وزارت ته ټول اړین فیسونه تادیه کړي.

16 حق الامتیاز (رویالټي)

د حق الامتیاز مکلفیتونه

16.1 تړون لرونکی مکلف دی چې د استخراجي جواز مطابق له تر لاسه کړي هر ټن کرومایټو په مقابل کې وزارت ته یوولس زره او درې سوه افغانی (۱۱۳۰۰) افغانی تادیه کړي.

17 مالیات

مالیات په عمومي ډول

17.1 د 17.2 مادې حکم ته په پام سره، تړون لرونکی او د هغه ټول استازي مکلف دي چې له نافذه قوانینو سره سم خپل ټول مالیات او محصولات تادیه کړي.

معافیتونه

17.2 د تړون اړخونه مني چې، د کانونو نافذه قانون سره سم تړون لرونکی له دې کبله د ځمکې د مالیې پر ورکولو مکلف نه دی چې جواز لري.

د استخراجي صنایعو پر شرایطو برابر مالیه ورکوونکي

17.3 تړون لرونکی د استخراجي جواز له ترلاسه کولو سره سم، د مالیاتو نافذه قوانینو پر اساس د استخراجي صنایعو واجد شرایط مالیه ورکوونکی ګڼل کېږي.

د مالیاتي فورمونو ترتیب او وړاندې کول

17.4 تړون لرونکی مکلف دی چې هر کال خپله اظهارنامې اونور مالي راپورونه د مالیې نافذه قانون او د محاسبې د معیارونو مطابق ترتیب کړي او اړونده مرجع ته وړاندې کړي.

17.5 څومره ژر چې شوني وي، د تړون لرونکي له خوا د هر مالي کال لپاره د مالي راپورونو له چمتو کولو وروسته، چې دغه راپورونه باید د راټلونکي مالي کال تر پیل وروسته تر ۳ میاشتو پورې د زیاتې مودې لپاره و نه ځنډېږي، تړون لرونکی مکلف دی چې د خپلې پانګونې راپور وزارت ته وسپاري.

17.6 د هر کال مالي راپورونه باید له لاندې اسنادو سره مل وي:

17.6.1 له ټولو دخیلو اړخونو سره د تړون لرونکي د ترسره شویو معاملو لېست، چې ټول مالي حسابونه پکې منعکس شوي وي او په هره معامله کې لاندې موضوعات په ګوته کړي:

17.6.1.1 دخیل لوري؛

17.6.1.2 د معاملې اندازه؛

17.6.1.3 د معاملې موضوع؛ او

17.6.1.4 دا چې آیا معامله د تړون لرونکي او د معاملې د مقابل لوري تر منځ د بیې د کوم تړون پر اساس رامنځته شوې ده که نه؛ او

17.6.2 یو تاییدي سند چې د تړون لرونکي د مالي مسئول (یا بل صلاحیت لرونکي مقام) په وسیله لاسلیک شوی وي او دا تایید کړي چې د نوموړي کال په جریان کې:

17.6.2.1 تړون لرونکي د دغه تړون او د مالیاتو احکام رعایت کړي دي؛

17.6.2.2 د هغو توکو یا خدماتو په اړه چې د تړون لرونکي او د معاملې د یو اړخ ترمنځ د بیې د کوم تړون پر اساس پرې موافقه شوې وي، د هماغه کال په جریان کې د تړون لرونکي شوې تادیات د بیې د تړون د شرایطو پر اساس محاسبه شوي دي؛ او

17.6.2.3 هغه توکي یا خدمات چې د تړون لرونکي او د مقابل لوري تر منځ په معامله کې پلورل شوي یا چمتو شوي وي او دغه معامله د بیې د کوم تړون پر اساس نه وي ترسره شوې، په هماغه اړونده موده کې د یادو توکو یا خدماتو قېمتونه د مالیاتو د حکمونو پر اساس محاسبه شوي وي.

17.7 تړون لرونکی مکلف دی چې د هغه او مقابل لوري ترمنځ د هرې معاملې اسناد له ځان سره وساتي، کوم چې یاد اسناد باید د معاملې د بیې او د مالیاتو د قانون د رعایت په اړه شواهدو په توګه کار ورکړي.

موضوعي مالیه

17.8 تړون لرونکی مکلف دی چې پر عایداتو د مالیاتو نافذه قانون او نور هغه نافذه تقنیني سندونه رعایت کړي چې تړون لرونکی د موضوعي مالیې پر ورکړې او یا هم بل شخص ته (که هغه د افغانستان تبعه وي یا هم دلته مقیم وي) او نور هغه فزیکي اشخاص یا اداري، تړون لرونکی یا د هغه اړونده قراردادیان چې یاد اشخاص یې استخدام کړي وي، د تادیاتو په بدل کې د مالیاتو پر ورکړې مکلف ګرځوي.

18 ګمرکي محصولات

د تړون لرونکي حقونه

18.1 د دې تړون 18 مادې ته په پام سره چې پربنسټ یې تړون لرونکی د خپلو تعهداتو په سرته رسولو باندې مکلف دی، تړون لرونکی او د هغه استازي کولای شي چې:

18.1.1 ټول هغه توکي، مواد، تېل او وسایل چې ښایي د منرالي فعالیتونو لپاره ورته اړتیا ولري، افغانستان ته وارد کړي، او

18.1.2 د 33 مادې په رعایت سره، د کرومایټو نهایي محصول صادر کړي.

د تړون لرونکي مکلفیتونه

18.2 تړون لرونکی مکلف دی چې د منرالي فعالیتونو لپاره د توکو د وارداتو او صادراتو په برخه کې د ګمرکونو نافذه قانون رعایت کړي.

18.3 د 18.2 بند له محدودولو پرته، تړون لرونکی باید ګمرکي تعرفې، مالیات، خسارې او نور ورته لګښتونه چې د اړوند قانون په وسیله د توکو د صادراتو او وارداتو په برخه کې (د تولید په ګډون) وضع کېږي، تادیه کړي.

19 وزارت ته تادیات

د تادیاتو بڼه

19.1 د تړون لرونکي له خوا هر ډول تادیات چې د دې تړون، د کانونو نافذه قانون او مقررې پربنسټ وزارت ته ترسره کېږي، تړون لرونکی مکلف دی چې دغه ډول تادیات په افغانیو د وزارت حساب ته وسپاري.

کسرات

19.2 ټرون لرونکی مکلف دی چې ددې ټرون او د کانونو نافذه قانون او مقررې پر اساس خپل ټول تادیات وزارت ته په داسې بڼه ترسره کړي چې له یاد مبلغ څخه په مالیاتو یا نورو مصارفو کې کسر نه کړي، مګر دا چې دغه ډول کسر کول د کانونو نافذه قانون او مقررې پربنسټ جواز ولري.

په تادیاتو کې پاتې راتلل

19.3 که چېرې ټرون لرونکی پر خپل وخت د ځمکې د سطحې د کرایې، فیسونو، رویالټې (حق الامتیاز) یا نورو هغو مالي تعهداتو چې په ټرون کې راغلي دي، په تادیه کولو کې پاتې راشي، نا تادیه شوی مبلغ پور بلل کېږي او ټرون لرونکی وزارت ته د هغه پر ورکړې مکلف دی.

معاوضه

19.4 د ځمکې د سطحې د کرایې، فیس، رویالټې یا د دې ټرون، د کانونو نافذه قانون او مقررې پر بنسټ له بل مدرک څخه پاتې تادیات چې ټرون لرونکي په خپل وخت وزارت ته نه وي تادیه کړي، په هغو پیسو کې نه شي معاوضه کېدای چې وزارت د دې ټرون پر بنسټ ټرون لرونکي ته يې پر ورکړې مکلف دی.

20 د بهرنیو اسعارو حواله او موجودیت

بانکي حسابونه

20.1 ټرون لرونکی کولای شي پر افغانی کرنسي یا پر امریکايي ډالرو د افغانستان په قلمرو کې بانکي حسابونه پرانیزي او په هغه کې پیسې وساتي.

د بهرنیو اسعارو تبادله

20.2 د دې ټرون پربنسټ هر ډول تادیات باید پر افغانی یا ډالر وي.

20.3 که چېرې په ټرون کې کوم تادیات پر ډالرو ښودل شوي وي، او پر افغانی ترسره کېږي، نو تادیه کېدونکې مقدار پیسې به د افغانستان بانک د ورځني تبادلې د نرخ مطابق حسابېږي.

20.4 که چېرې په ټرون کې کوم تادیات پر افغانی ښودل شوي وي او پر ډالرو ترسره کېږي، نو تادیه کېدونکې مقدار پیسې به د تادیاتو په ورځ د ورځې د تبادلې د نرخ مطابق حسابېږي.

واردات او د پیسو حواله

20.5 د تبادلې په برخه کې د هر ډول عمومي کنټرولي اقداماتو په رعایت سره، چې په یوه محدوده زماني موده کې په ناپېیلې توګه د بیړني مالي حالت په صورت کې وضع کېږي:

20.5.1 ټرون لرونکی ممکن:

20.5.1.1 پیسې ترلاسه کړي، و يې ساتي، تبادله يې کړي یا هغه په داسې بڼه مصرف کړي چې څنګه يې اختیار لري او

20.5.1.2 د 20.5.1.1 مادې له محدودولو پرته، ټرون لرونکی ښايي په آزاد ډول:

20.5.1.2.1 د پروژې د ترسره کولو لپاره ټولې اړینې پیسې افغانستان ته وارد کړي ؛ او

20.5.1.2.2 له افغانستان څخه بهر پیسې حواله کړي، افغانستان ته يې حواله کړي او یا ټولې مصرف کړي (د ټولو عوایدو په شمول چې په افغانستان کې يې له پلور، تبادلې او د محصولاتو د صادرولو څخه ترلاسه شوي)؛ او

20.5.2 ټولې حوالې او تادیات چې د ټرون لرونکي له خوا له هېواد څخه بهر او له بهر څخه هېواد ته ترسره کېږي، له هر ډول مستقیمو او غیر مستقیمو جریمو یا محدودیتونو څخه آزاد وي.

21 مالي راپور ورکونه او محاسبه

مالي راپور ورکونه

21.1 ټرون لرونکی مکلف دی چې د مالي راپور ورکونې او تصدیق هغه شرایط چې د نافذه قوانینو پر اساس په افغانستان کې پر کورنیو شرکتونو د تطبیق وړ دي، رعایت کړي.

محاسبه

21.2 د دغه تړون پر اساس، د تړون لرونکي ټول محاسبات باید پر افغانیو باندي ثبت شي.

شپږمه برخه: نور حقوق او مکلفیتونه

22. د منرالي فعالیتونو عمومي کړندود

22.1 تړون لرونکی مکلف دی چې، ټول منرالي فعالیتونه په پوره دقت سره ترسره کړي (همدارنګه د شک د مخنیوي لپاره، تړون لرونکی مکلف دی چې د غوره هڅو په کارونې سره د امارت هر ډول ملکیت یا هم د جواز په ساحه کې د دریم شخص هر ډول ملکیت ته له زیان رسولو څخه ډډه وکړي).

23. ضمني منرالونه

23.1 تړون لرونکی مکلف دی چې په جواز کې له مشخص شوي اصلي منرال پرته که د جواز په ساحه کې کوم بل ضمني منرال پیدا شي، د ۴۸ ساعتونو په موده کې به وزارت ته په رسمي توګه خبر ورکوي.

23.2 د ضمني منرالونو د پیدا کېدو په صورت کې وزارت حق لري چې په اړه یې د کانونو مقرري پربنسټ لازمه پرېکړه وکړي.

24. بیمه (تکافل)

24.1 تړون لرونکی مکلف دی چې د اسلامي شریعت او نافذه قوانینو له حکمونو سره سم:

24.1.1د تړون په موده کې اړینه بیمه تخصیص او اجرا کړي؛ او

له هغو اعمالو څخه دې ډډه وکړي چې ښايي د اړتیا وړ بیمې د بې ګټې کېدو، زیانمنېدو یا ابطال سبب کېږي.

د تړون لرونکي مکلفیتونه

24.2 تړون لرونکی مکلف دی چې :

24.2.1 د خایي ټولنو حقوق، دودونه او عنعنات وپېژني او درناوی یې وکړي؛

24.2.2 ډاډ به ورکوي چې د دوی عملیاتي پالیسي ګانې او لاربښوونې د بشري حقوقو په برخه کې د دوی مسئولیتونه منعکس کولای شي، د هغه مسئولیت په شمول چې د منرالي فعالیتونو څخه د راولاړېدونکي بشري حقونو د هر منفي اغېز مخنیوی کوي ؛ او

24.2.3 څومره ژر چې شوني وي، د منرالي فعالیتونو څخه د را ولاړېدونکو بشري حقونو د منفي اغېزو مخنیوی کوي، د لاندې مواردو په شمول:

24.2.3.1 د منفي اغېزو قربانیانو ته د خسارې جبران یا د منفي اغېزو قربانیانو ته بله بدیله لاره وړاندې کول؛

24.2.3.2 د منفي اغېزو د علت له منځه وړل یا بدلول، تر څو ورته نورو منفي اغېزو سبب نه شي؛ او

24.2.3.3 د عملیاتي پالیسیو او لاربښودونو بیاکتنه تر څو د دې ډول پېښو د بیا رامنځته کېدو چې د منفي اغېزو سبب کېږي، مخنیوی وشي؛ او

24.2.3.4 نور ورته اعمال چې ښايي په راتلونکي کې د ورته منفي اغېزو د مخنیوي لپاره اړین وګڼل شي.

24.2.4 پر هغو ژمنو سربېره چې تړون لرونکي په دې تړون کې کړې دي، تړون لرونکی د نورو ټولو هغو ژمنو په ترسره کولو باندې مکلف دی چې په منظور شویو اکتشافي یا استخراجي پلانونو کې یې کړې دي.

25 چاپېریال ساتنه

عمومي مکلفیتونه

25.1 تړون لرونکی مکلف دی چې د چاپېریال ساتني اړونده ټول نافذه قوانین رعایت او په دې برخه کې هغه ژمني چې له وزارت سره يې کړي دي، په بشپړ ډول اجرا کړي.

25.2 تړون لرونکی مکلف دی چې د خپلې ژمني سره سم د پروژې د اکتشاف په مرحله کې ۱،۰۰۰،۰۰۰ (یو میلیون) افغانی د چاپېریال ساتني د مدیریت په برخه کې په مصرف ورسوي.

25.3 تړون لرونکی مکلف دی چې د خپلې ژمنې سره سم د پروژې د استخراج په مرحله کې په هر کال کې ۹۰۰،۰۰۰ (نهه لکه) افغانی د چاپېریال ساتني د مدیریت په برخه کې په مصرف ورسوي

د چاپېریال ساتني مدیریت پلان رعایت

25.4 تړون لرونکی مني چې دا د اکتشافي جواز او د استخراج د هر جواز یو شرط دی چې تړون لرونکی به هغه تعهدات پر ځای کوي چې د چاپېریال ساتني د مدیریت منظور شوی پلان کې شامل دي.

د چاپېریال ساتني اجازه لیک

25.5 تړون لرونکی مني چې دا د اکتشافي جواز او د استخراج د بل هر جواز یو شرط دی چې تړون لرونکی به لاندې کارونه ترسره کوي:

25.5.1 د جواز له مخې په ساحه کې د کار تر پیل مخکې د چاپېریال ساتني د اجازه لیک ترلاسه کول؛ او

25.5.2 د هغو نورو شرطونو رعایت چې د چاپېریال ساتني اجازه لیک کې ذکر شوي دي.

26 کارګران

26.1 تړون لرونکی مکلف دی چې د کار اړوند د اسلامي امارت ټول نافذه قوانین رعایت کړي.

27 روغتیا او خوندیتوب

عمومي مکلفیتونه

27.1 تړون لرونکی مکلف دی چې په منرالي فعالیتونو کې د بوخت پرسونل د روغتیا او خوندیتوب په تړاو ټول اړونده نافذه قوانین او په پروپوزل کې کړې ژمنې رعایت کړي.

27.2 تړون لرونکی مکلف دی چې د خپلې ژمنې سره سم دپروژې د اکتشاف په مرحله کې د روغتیا ساتنې په برخه کې ۵۰۰،۰۰۰ (پینځه سوه زره) افغانی په مصرف ورسوي

27.3 تړون لرونکی مکلف دی چې د خپلې ژمنې سره سم دپروژې د استخراج په مرحله کې په کلني ډول د روغتیا ساتنې په برخه کې ۲،۰۰۰،۰۰۰ (دوه میلیونه) افغانی په مصرف ورسوي

د روغتیا او خوندیتوب پلان رعایت

27.4 تړون لرونکی مني چې دا د اکتشافي جواز او د استخراج جواز یو شرط دی چې تړون لرونکی به ټول هغه تعهدات چې د روغتیا او خوندیتوب په منظور شوي پلان کې ذکر شوي دي، رعایت کوي.

28 د کورني امنیت

د کورني امنیت د منظور شوي پلان رعایت

28.1 تړون لرونکي ژمنه کوي چې د نافذه مقرري له مخې او د اکتشافي یا استخراجي جواز سره سم په ساحه کې د کار تر پیل مخکې د کورني امنیت پلان ترتیب او منظوري یې ترلاسه کړي.

28.2 تړون لرونکی مکلف دی چې:

28.2.1 د کورني امنیت منظور شوی پلان په خپل لګښت پلې کړي؛

28.2.2 ټول هغه تعهدات او شرایط چې د داخلي امنیت منظور شوي پلان کې درج شوي، رعایت کوي؛ او

28.2.3 تر کومه حده چې د کورني امنیت منظور شوی پلان او اړونده نافذه قوانین د هغې ایجاب کوي، نو:

28.2.3.1 ترون لرونکی کولای شي چې د کورني امنیت منظور شوي پلان سره سم د امنیتي پرسونل د استخدام په برخه کې د عامه ساتني تصدي (APPF) سره ترون وکړي؛
28.2.3.2 د عامه ساتني تصدی د امنیتي خدماتو ټول لګښتونه په خپله ترون لرونکی ادا کړي.

د مسؤلیت حدود

28.3 په دې ترون کې له ذکر شویو مواردو سربېره، ترون لرونکی د دې ترون له مخې د عامه ساتني تصدي د هېڅ هغه عمل چې د کورني امنیت منظور شوي پلان یا هم د کوم بل اصل څخه سرغړونه وي، مسئولیت نه لري.

د امنیتي خطر ارزونه

28.4 ترون لرونکی مکلف دی څومره ژر چې شوني وي، د اکتشافي جواز تر انفاذ وروسته د جواز ساحې د امنیتي خطرونو د ارزوني لپاره پر شرایطو برابر ثالث شخص استخدام کړي او د امنیتي خطرونو په ارزونه کې باید د لاندې مواردو جامع ارزونه شامل وي:

28.4.1 امنیتي خطرونه، د تاوتریخوالي کچه، د شخړي تحلیل او د تجهیزاتو لېږد؛ او
28.4.2 د لاندې مواردو لپاره د امنیتي پرسونل شمېر اړین دی ترڅو:
28.4.2.1 د پروژې په موده کې، د جواز په ساحه کې امنیت وساتي؛ او
28.4.2.2 د ټول پرسونل چې استخدام شوی یا په بل ډول له پروژې سره په تړاو د ترون لرونکي په استازیتوب یا د هغه له خوا ګومارل شوي وي، د امنیت ساتنه.

د کورني امنیت پلان منظوري

28.5 ترون لرونکی مکلف دی چې:
28.5.1 د 28.5 مادې سره سم د امنیتي خطر د ارزوني راپور چې د امنیتي خطر د ارزوني نتایجو جزییات پکې شامل وي، وزارت ته تسلیم کړي؛
28.5.2د 28.5 مادې سره سم څومره ژر چې شوني وي، د امنیتي خطرونو د ارزوني تر بشپړېدو وروسته د کورني امنیت پیشنهادي پلان چې د ترون لرونکي له خوا له وزارت سره د ارزوني په پروسه کې وړاندې شوی و، بیاکتنه کوي؛ او
28.5.3 د کورني امنیت بیا کتل شوی پلان وزارت ته د منظوری لپاره وړاندې کړي.
28.6 د 28.6 مادې سره سم د کورني امنیت پلان تر سپارلو وروسته به، د کورني امنیت بیا کتل شوی پلان چې د عامه ساتني تصدي ته د تایید لپاره استول شوی وي، هر څومره ژر چې شوني وي، منظور کړي:

28.6.1 وزارت د کانونو نافذه مقررې سره سم د وړاندې شوي کورني امنیت پلان ارزونه ترسره کوي؛ او
28.6.2 که چېرته وزارت:
28.6.2.1 د کورني امنیت پلان منظوروي، نو له نافذه مقررې سره سم ترون لرونکي ته به په لیکلي ډول (سره د هغو شرطونو چې پر تایید وضع شوي) د منظورۍ په اړه خبرتیا ورکوي؛
28.6.2.2 له نافذه مقررې سره سم په وړاندې شوي پلان کې د تعدیلاتو غوښتنه کوي او یا د وړاندې شوي پلان په اړه نظر ورکوي، وزارت باید ژر تر ژره په لیکلي ډول د دغه ډول تعدیلاتو یا نظر په اړه ترون لرونکي ته خبر ورکړي.

28.7 که چېرې وزارت ترون لرونکي ته د 28.7.2 مادې مطابق خبرتیا لېږي، نو
28.7.1 ترون لرونکی باید د کورني امنیت وړاندې شوی پلان تعدیل کړي او د وزارت د نظر یا غوښتني مطابق تعدیلات په کې ترسره کړي؛
28.7.2 ترون لرونکي باید د کورني امنیت د خبرتیا له تر لاسه کولو وروسته څومره ژر چې شوني وي، وزارت ته تسلیم کړي؛
28.7.3 د کورني امنیت د وړاندې شوي پلان له تر لاسه کولو وروسته چې له 28.7.2 مادې سره سم وزارت ته بیا خلې وړاندې کېږي، وزارت وړاندې شوی پلان بیا ارزوي او په دې اړه ترون لرونکي ته په 28.7.1 او 28.7.2 مادو کې د ذکر شویو پړاوونو په پام کې نیولو سره ترون لرونکي ته لیکلي خبرتیا صادروي؛ او

28.7.4 هغه پراوونه چي په 28.71 او 28.72 مادو کي يي يادونه شوې، تر هغي مودې پورې به تکرارېږي، تر څو چي وزارت له نافذه مقررې سره سم د کورني امنيت اړوند وړاندي شوی پلان منظوروي.

د کورني امنيت د منظور شوي پلان بدلول

28.8 که چېرې د نافذه مقررې له مخې اړتيا وليدل شي، تړون لرونکی مکلف دی چي د کورني امنيت منظور شوي پلان باندې بيا کتنه وکړي او هغه تعديل کړي او د مخکېني منظور شوي امنيتي پلان د بدلولو لپاره د کورني امنيت نوی پلان وړاندي کړي.

28.9 تړون لرونکی مني چي د کانونو نافذه مقررې سره سم وزارت ته د کورني امنيت د پېشنهادي پلان په وړاندې کولو سره، نوموړی تړون لرونکی ممکن د کورني امنيت د منظور شوي پلان د بدلون غوښتنه وکړي (که څه هم د پلان نوې تعديل شوې بنه 28.8 مادې مطابق وي يا هم په بل ډول).

28.10 وزارت ژمنه کوي څومره ژر چي شوني وي، د 28.9 مادې سره سم د کورني امنيت پېشنهادي پلان تر وړاندې کولو وروسته:

28.10.1 د کانونو نافذه مقررې سره سم د وړاندې شوي پلان ارزونه ترسره کوي؛ او

28.10.2 که چېرته وزارت:

28.10.2.1 له نافذه مقررې سره سم د کورني امنيت پلان منظوروي، نو تړون لرونکي ته به په ليکلي ډول (د هغو شرطونو په شمول چي پر تاييد وضع شوي) د منظورۍ په اړه خبرتيا ورکوي؛ يا

28.10.2.2 د کانونو نافذه مقررې مطابق په وړاندې شوي پلان کي د بدلون غوښتنه کوي او يا د وړاندې شوي پلان په اړه نظر ورکوي، وزارت بايد ژر تر ژره په ليکلي ډول د دغه ډول اصلاحاتو يا نظر په اړه تړون لرونکي ته خبر ورکړي.

د کورني امنيت د منظور شوي پلان خپرول

28.11 د شک د مخنيوې لپاره، د کورني امنيت منظور شوی پلان به د وزارت له خوا په عام ډول د لاسرسي وړ نه وي.

29 د محلي ګټو او د ټولني د پراختيا پلان

عمومي مکلفيتونه

29.1 تړون لرونکی مکلف دی چي په منرالي فعاليتونو کي د محلي ګټو او د ټولني د پراختيا په اړه په پروپوزل کي کړي ژمني پر ځای کړي.

د محلي ګټي د پلان رعايت

29.2 تړون لرونکی مني چي دا د اکتشافي جواز او د استخراجي جواز يو شرط دی چي تړون لرونکی د محلي ګټي منظور شوي پلان کي ذکر شويو تعهداتو پر عملي کولو او رعايت مکلف دی.

د ټولني د پراختيا پېشنهادي پلان په اړه مشوره او د هغه ترتيبول

29.3 تړون لرونکی مکلف دی چي د ټولني د پراختيا پېشنهادي پلان تر وړاندې کولو مخکي د کانونو نافذه قانون سره سم له وزارت او خايي ټولني سره مشوره وکړي.

29.4 تړون لرونکی مکلف دی چي د ټولني د پراختيا پېشنهادي پلان وزارت ته تسليم کړي.

د ټولني د پراختيا پلان رعايت

29.5 تړون لرونکی مني چي دا د استخراج د هر جواز يو شرط دی چي تړون لرونکی به د ټولني د پراختيا منظور شوي پلان کي ذکر شوي تعهدات عملي کړي.

30 عامه کارونه

30.1 تړون لرونکی مکلف دی چي ټول هغه عامه کارونه چي د دريم جدول په دويمه برخه کي ذکر شوي، په جدول کي له مهالوېش سره سم په خپل لګښت پلان کړي، انکشاف ورکړي او ويې رغوي.

30.2 د ټولو عامه کارونو مالکيت چي د دغه تړون پر بنسټ د تړون لرونکي له خوا رغول کېږي، تر جوړېدو وروسته يې مالکيت امارت ته انتقالېږي.

31 د زېربنا جوړول

عمومي مکلفیتونه

31.1 د 31.3 او 31.4 مادو په پام کې نیولو سره، ترون لرونکی مکلف دی چې د منرالي فعالیتونو لپاره ټوله اړینه زېربنا ورغوي، د هغې زېربنا په شمول چې د درېیم جدول په لومړۍ برخه کې ذکر شوې ده.

31.2 ترون لرونکی مکلف دی چې ټولې هغه زېربناوې چې د ترون 31.1 مادې پر اساس اړینې دي، پلان کړي، پراختیا ورکړي او وبې رغوي، خو د لاندې مواردو په پام کې نیولو سره:

31.2.1 د هغو اجازه لیکونو پر اساس، چې د 31.4 مادې او ټولو نافذه قوانینو سره سم ورکړل شوي وي؛

او

31.2.2 تر هغه بریده چې یاد عمل له 31.2.1 مادې، له منظور شوي اکتشافي پلان یا د کان کیندنې منظور شوي پروپوزل سره مغایرت و نه لري.

له زېربنا څخه ګډه استفاده

31.3 ترون لرونکی مکلف دی څو ټوله زېربنا په داسې ډول پلان او ورغوي چې په لاندې توګه د استفادې وړ وي:

31.3.1 لکه څرنګه چې په دې ترون او د کانونو نافذه قانون کې ذکر شوي، د نورو له خوا وکارول شي (د درېیم جواز لرونکي په شمول) ؛ او

31.3.2 په کومه سیمه کې چې موقعیت لري، هلته له تلپاتې ټولنیزې او اقتصادي پراختیا سره مرسته وکړي.

31.4 د 31.3 مادې سربېره، ترون لرونکی اړ نه دی چې په لاندې مواردو کې زېربنا جوړه کړي:

31.4.1 په هغه صورت کې چې وزارت د کانونو نافذه قانون او مقررې سره سم د موجوده زېربنا د کارونې یا په مشترکه توګه د یادې زېربنا د کارونې اجازه ورکړې وي ؛ او

31.4.2 په هغه صورت کې چې ترون لرونکی د زېربنا له مالک او یا ددې زېربنا له نورو شریکانو سره د منرالي فعالیتونو په مقصد د یادې زېربنا د کارونې په اړه موافقې ته رسېدلی وي.

د زېربنا د کارونې اجازه

31.5 ترون لرونکی مني چې دا د اکتشافي جواز یا استخراجي جواز یو شرط دی چې د زېربنا د رغاونې تر پیل مخکې باید د کانونو نافذه قانون او مقررې سره سم اجازه ترلاسه کړي.

د زېربنا لېږد

31.6 ترون لرونکی مني، که چېرې وزارت تشخیص کړي چې د جواز په ساحه کې رغول شوې زېربنا له منرالي فعالیتونو پرته د عامه استفادې لپاره ده، وزارت کولای شي هر وخت، د جواز د مودې تر پای ته رسېدو، له جواز څخه تر انصراف یا د جواز تر فسخه کېدو مخکې، ترون لرونکي ته خبر ورکړي چې د جواز مودې تر پای رسېدو، انصراف یا فسخ کېدو وروسته د زېربنا مالکیت امارت ته سپارل کېږي.

31.7 د شک د مخنیوي لپاره، که چېرې وزارت ترون لرونکي ته د 31.6 مادې مطابق خبر ورکوي، نو ترون لرونکی مکلف دی چې یاده زېربنا له منځه یونسي.

32 لرغوني او فرهنګي آثار

عمومي مکلفیتونه

32.1 که چېرې د منرالي فعالیتونو په جریان کې، ترون لرونکی لرغوني یا فرهنګي آثار یا هم ساحې کشف کړي، ترون لرونکی مکلف دی چې له نافذه قانون سره سم سملاسي:

32.1.1 د کانونو او د اطلاعاتو او فرهنګ وزارتونو ته خبر ورکړي؛ او

32.1.2 د لرغونو او فرهنګي آثارو یا ساحې په شاوخوا کې منرالي فعالیتونه تر هغې ودروي ترڅو چې وزارت بیا اجازه نه وي ورکړې، چې بیا خلې اجازه بنایي د نورو شرایطو د رعایت مستلزم وي.

د وزارت له لوري د منظورۍ ورکول یا ردول

32.2 له نافذه قوانینو سره سم:

32.2.1 د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت، د کانونو وزارت ته د لرغونو او فرهنګي آثارو یا ساحې په اړه راپور او د نورو هغو اړینو شرطونو په اړه معلومات چې د کانونو نافذه قانون له مخې چې تړون لرونکی یې پر رعایت مکلف دی، برابروي، دغه کړنه د تړون د 32.2.1 مادې په پام کې نیولو سره د تړون لرونکي له خوا د خبرتیا تر استولو وروسته د ۳ میاشتو په موده کې ترسره کېږي، او

32.2.2 وزارت، څومره ژر چې شوني وي، د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت څخه د اړونده راپور له تر لاسه کولو وروسته تړون لرونکي ته خبرتیا ورکوي او دغه خبرتیا باید تایید کړي چې:

32.2.2.1 آیا وزارت تړون لرونکي ته د لرغونو او فرهنګي آثارو یا د ساحې شاوخوا سیمه کې د کار د بیا پیل اجازه ورکوي او که ردوي یې؛ او

32.2.2.2که چېرې وزارت:

32.2.2.2.1 د کار اجازه ورکوي، نو تړون لرونکی د نویو اضافي شرطونو پر رعایت مکلف دی، یا

32.2.2.2.2 که وزارت د کار اجازه نه ورکوي، د لرغونو یا فرهنګي آثارو یا ساحې څخه په واټن کې، په کومه کې چې باید منرالي فعالیتونه تر سره نه شي د ثبت شوې ساحې حدودو ته په کتو سره دغه لرغوني آثار یا ساحه باید په داسې ډول مشخصه شي په کوم ډول چې د لرغونو آثارو د ساتنې او بیارغونې له نافذه قوانینو سره سم مشخصه شوې وي.

32.3 که چېرې وزارت د لرغونو او فرهنګي آثارو یا ساحې په شاوخوا سیمه کې د کار اجازه ورکوي، نو تړون لرونکی د هغو اضافي شرطونو پر رعایت مکلف دی چې د وزارت له خوا پرې وضع شوي وي.

32.4 که چېرې وزارت د منرالي فعالیتونو د بیا پیل لپاره د لرغونو او فرهنګي آثارو یا ساحې په شاوخوا کې د کار اجازه نه ورکوي، تړون لرونکی مکلف دی، په هغې ساحه کې چې د وزارت له خوا تړون لرونکي ته یې په اړه خبر ورکړل شوی، منرالي فعالیتونه ترسره نه کړي، مګر دا چې وزارت د یادو منرالي فعالیتونو د کار د بیا پیل اجازه وکړي.

33 د نهایي محصول خرڅلاو او صادرات

بازارموندنه، خرڅلاو او صادرات په عمومي ډول

33.1 د دغه تړون او د نافذه قوانینو په پام کې نیولو سره، تړون لرونکی کولای شي چې:

33.1.1 بازار موندنه وکړي، نهایي محصول وپلوري او یا یې صادر کړي، څه ډول چې یې مناسبه ګڼي؛

33.1.2 د نهایي محصول لپاره د بازار موندنې، خرڅلاو او یا په بل ډول د نهایي محصول د صادراتو د مطلق مدیریت او کنټرول اختیار لري؛

33.1.3 ټول هغه خطرونه چې د نهایي محصول د بازار موندنې، پلور او یا په یو ډول د محصول د وړاندې کولو یا صادراتو سره تړلي (د هغو خطرونو په ګډون چې د پیشکي پلور سره تړلي دي) پر خپل غاړه واخلي.

د محصول پلور

33.2 تړون لرونکی مکلف دی چې ټول هغه محصولات چې د تړون لرونکي له خوا پلورل یا په بل ډول وړاندې کېږي، د لاندې مواردو په پام کې نیولو سره خرڅ یا وړاندې کړي:

33.2.1 د کاروبار د نړیوالو منل شویو تجربو مطابق چې د امارت له اړونده پالیسی سره په ټکر کې نه وي؛ او

33.2.2 د هغو شرایطو مطابق (د تادیې د شرایطو په ګډون) کوم چې له تجارتي پلوه معقول وي او د هغو شرایطو په پرتله د تړون لرونکي په زیان نه اوسي کوم چې بنایي تر عین شرایطو لاندې په ورته معامله کې د بل درېیم اړخ له لوري پرې موافقه کېږي او همدارنګه د نړیوال بازار بدلېدونکي شرایط به په پام کې نیسي.

د نهایي محصول صادرول

33.3 تړون لرونکي منې چې:

33.3.1 تړون لرونکی کولی شي چې د نافذه قوانینو سره سم خپل نهایي محصول بهر ته صادر کړي؛ او

33.3.2 مقیده منرالونه باید و نه کارول یا هم صادر نه شي، مګر دا چې د مقیده منرالونو د نافذه ټګلارې له مخې.

33.4 اړونده امارتي اداري به ټرون لرونکي ته د نهایي محصول د صادرولو په مقصد د هر ډول اړین جواز د ورکولو پروسه چټکوي، تر څو د هغه په مټ ټرون لرونکی وکولای شي چې څرګنده کړي چې د محصول منبع هغه منرالونه دي چې ټرون لرونکي د جواز له ساحې څخه استخراج کړي دي.

اوومه برخه: راپور ورکونه، د اسنادو ساتل او تفتیش

34 راپور ورکونه

راپور ورکونه په عمومي ډول

34.1 د 34 مادې د حکمونو له محدودولو پرته، ټرون لرونکی مکلف دی چې:

34.1.1 وزارت یا بلې اړونده اداري ته ټول راپورونه، سوابق، صورت حسابونه او نور اسناد چې د دغه ټرون یا د نافذه قوانینو سره سم غوښتل کېږي، تسلیم کړي ؛

34.1.2 دا ډاډ رامنځته کوي چې ټول هغه اسناد چې د ټرون لرونکي له خوا یا د هغه په استازیتوب کومې اداري ته وړاندې کېږي، سم، بشپړ او صحیح دي او د کومې موضوع په اړه چې یاد اسناد چمتو شوي دي، ګمراه کوونکي نه دي.

34.1.3 د 34.1.2 مادې له محدودولو پرته، ټرون لرونکی یا د هغه استازی هغه معلوماتي مواد له هغو اسنادو څخه چې ټرون لرونکی یا د هغه استازی یې کومې اداري ته سپاري، نه حذفوي او نه یې پټوي.

الزامي راپور ورکونه

34.2 ټرون لرونکی مکلف دی چې:

34.2.1 د کانونو نافذه قانون کې له ذکر شوې مودې سره سم وزارت ته هر ډول تخنیکي راپور وړاندې کړي؛

34.2.2 د کانونو نافذه قانون کې له ذکر شوې مودې سره سم وزارت او د چاپېریال ساتنې ملي اداري ته د چاپېریال ساتنې راپور وړاندې کړي؛

34.2.3 د کانونو نافذه قانون کې له ذکر شوې مودې سره سم وزارت ته د اکتشافي جواز په اړه د اکتشاف راپور وړاندې کړي؛

34.2.4 د کانونو نافذه قانون کې له ذکر شوې مودې سره سم وزارت ته د استخراجي جواز په اړه د حق الامتیاز (رویالټي)، استخراج او نهایي محصول راپور وړاندې کړي؛ او

34.2.5 د کانونو نافذه قانون کې له ذکر شوې مودې سره سم د استخراجي جواز په اړه د تفتیش شویو حسابونو راپور وړاندې کړي.

د راپورونو وړاندې کول

34.3 ټول راپورونه، سوابق، صورت حسابونه او نور سندونه چې وزارت یا د چاپېریال ساتنې ملي اداره یې غواړي، په هغه ډول باید وړاندې شي چې د کانونو نافذه قانون کې ذکر شوي ده.

35 د اسنادو ساتل

د اسنادو ساتنه په عمومي ډول

35.1 د 35 مادې د حکمونو له محدودولو پرته، ټرون لرونکی مکلف دی چې ټول تخنیکي، مالي، تجارتي او نور اسناد (ریکارډونه) او حسابونه وساتي.

د منرالي فعالیتونو اسناد

35.2 ټرون لرونکی مکلف دی چې د محاسبې د معیارونو مطابق د منرالي فعالیتونو په تړاو د حسابونو هر اړخیز، دقیق او تازه اسناد (اپډېټ ریکارډونه) وساتي، د لاندې مواردو په شمول:

35.2.1 هغه اسناد او حسابونه چې له لاندې مواردو سره تړاو ولري:
35.2.1.1 عواید او لګښتونه؛
35.2.1.2 د نهايي محصول توليدول؛ او
35.2.1.3 خرڅلاو يا د نهايي محصول کارول؛ او
35.2.2 د کان کيندنې ټول معلومات.

35.3د 35.2 مادې په پام کې نيولو سره، اړتيا ده چې ټول حسابونه او اسناد په فزيکي ډول د افغانستان دننه وساتل شي.
35.4 تړون لرونکی مني چې د کانونو نافذه قانون سره سم ټول هغه اسناد چې:
35.4.1 د جواز مربوط دي د جواز د اعتبار د مودې له پای ته رسېدو، له انصراف يا فسخ څخه وروسته حداقل د لسو (۱۰) کلونو لپاره وساتي؛ او
35.4.2 دغه تړون د فسخ له نېټې څخه وروسته بايد د لسو (۱۰) کلونو لپاره وساتل شي او 36 مادې له مخې به هر وخت د تفتيش لپاره په اړونده موده کې د لاسرسي وړ وي.

پولي واحد
35.5 ټول محاسبوي اسناد او سوابق به په 21.2 ماده کې د ذکر شوي پولي واحد له مخې ساتل کېږي.

36 تفتيش

د تفتيش مامورين
36.1تړون لرونکی مني چې:
36.1.1 وزارت به د کانونو نافذه قانون سره سم د جواز د هرې ساحې لپاره د تفتيش مامورين ټاکي؛ او
36.1.2 د تفتيش مامورين کولای شي چې:
36.1.2.1 د جواز ساحه تفتيش کړي (د ټولو هغو منرالي فعاليتونو په شمول چې د جواز ساحه کې ترسره کېږي.)؛
36.1.2.2 له يو کس څخه وغواړي چې اړين معلومات ورته برابر کړي؛ يا
36.1.2.3 له يو کس څخه وغواړي چې د يوې اړوندې موضوع په اړه پلټنو ته حاضر شي.
36.2 تړون لرونکی مکلف دی او دا ډاډ بايد رامنځته کړي چې د هغه استازی به د تفتيش مامورينو ته ټولې هغه اسانتياوې برابرې او غوښتنو ته به يې رسيدګي کېږي چې کله غواړي د کانونو نافذه قانون سره سم خپل واکونه اعمال کړي. په شمول د:
36.2.1 ټولو هغو اسنادو برابرول او وړاندې کول چې د تفتيش مامورين ورته اړتيا لري (د شک د مخنيوي لپاره، د ټولو هغو اسنادو او حسابونو په شمول چې د 35 مادې پربنسټ د تړون لرونکي له خوا يا د هغه په استازيتوب ساتل شوی وي.)؛ او
36.2.2 په هغه صورت کې چې د تفتيش مامورين ورته اړتيا ولري، د يوې موضوع په اړه پلټنو ته د اسنادو وړاندې کول او حاضرېدل.
36.3 د شک د مخنيوي لپاره، ددې تړون 36.2 مادې حکمونه د کانونو نافذه قانون کې راغلي حکمونه نه شي محدودولی.

اتمه برخه: نيابت او ضمانتونه

37 د تړون لرونکي نيابت او ضمانتونه

د تړون لرونکي ضمانتونه
37.1 تړون لرونکی وزارت ته نيابت او تضمين کوي چې:
37.1.1 تړون لرونکی په قانوني توګه ثبت شوی حقوقي شخصيت دی او د هغه ځای چې ثبت دی، د نافذه قوانينو پربنسټ فعاليت کوي.

37.1.2 تړون لرونکي ټول هغه اړين اقدامات ترسره کړي دي کوم چې هغه ته اجازه ورکوي چې په تړون کې مندرج تعهدات ومني او هغه سرته ورسوي؛
37.1.3 تړون لرونکی واک لري چې د کوم بل شخص له رضايت پرته، په دې تړون کې مندرج تعهدات ومني او هغه سرته ورسوي.

37.1.4 دغه تړون د تړون لرونکي لپاره حقوقي، معتبر او الزامي مکلفیتونه/تعهدات ایجادوي چې د تړون د شرایطو په رڼا کې پر نوموړي د تطبیق وړ دي.

37.1.5 د تړون لرونکي له خوا ددې تړون د مکلفیتونو یا تعهداتو اجرا او سر ته رسول د تړون لرونکي د اصلي اسنادو، نافذه قانون، د یوې وجیبې یا نورو هغو اسنادو چې تړون لرونکی یې پر رعایت ملزم دی، د نقض سبب نه شي کېدلی؛

37.1.6 تړون لرونکی له کومې نامطلوبې پېښې سره نه دی مخ شوی؛

37.1.7 تړون لرونکی:

37.1.7.1د کومې دعوا طرف نه دی؛ یا

37.1.7.2د کومې اداري یا حکومتي او نیمه حکومتي اداري، اداري، مالي یا قضایي اداري، ډیپارټمنت، کمېسیون، د ځېلواکې اداري، محکمې او یاکومې بلې داسې یوې اداري له لوري چې یادې اداري د امارت د قوانینو پر اساس تأسیس شوې اوسي، حکم، قرار یا فرمان نه وي صادر شوی کوم چې ښایي یاد اقدامات د تړون لرونکي توانایي په مادي توګه داسې زیانمنه کړي چې په دې تړون کې د مندرجه تعهداتو او مکلفیتونو د سرته رسولو جوګه نه وي؛

37.1.8 تر کومه چې تړون لرونکی خبر دی، د تړون لرونکي پر وړاندې کومه دعوا، الزام، قضایي قرار، حکم یا په 37.1.7 ماده کې ذکر شوي هېڅ راز اقدامات په جریان کې نه دي، یا یې هم د پېښېدو خطر نشته او نه هم دغه ډول اقدامات محتمل یا د اټکل وړ دي.

37.1.9 نه تړون لرونکی او نه هم د هغه کوم اړونده لوری د کومې حکومتي او نیمه حکومتي اداري، مالي یا قضایي اداري، ډیپارټمنت، کمېسیون، د ځېلواکې اداري، محکمې او یاکومې بلې داسې یوې اداري له خوا چې یادې اداري د امارت د قوانینو پر اساس تأسیس شوې اوسي، د لاندې مواردو په تړاو د کوم قلمرو د قوانینو یا د کوم الزامي سند د فاحش نقض له امله د محکمې له قرار، الزام یا حکم سره مخنه دی پېژندل شوی:

37.1.9.1 د منرالونو د استخراج او پروسس لپاره د اکتشاف په برخه کې؛

37.1.9.2 د چاپېریال ساتنې په برخه کې ؛

37.1.9.3 د استخدام شوي پرسونل د روغتیا او خوندیتوب په برخه کې؛ یا

37.1.9.4 د اختلاس او اداري فساد په برخه کې.

37.1.10 د کانونو نافذه قانون یا نورو نافذه قوانینو سره سم نه تړون لرونکي، نه د هغه کوم استازي او نه هم کوم بل شخص چې د تړون لرونکي یا د هغه د اړونده طرف په استازیتوب عمل کوي، کوم امارتي مقام ته د یوه کار د ترسره کولو په نیت د ناوړه نفوذ له لارې د هېڅ ډول تادیې، منفعت یا امتیاز وړاندیز نه دی شوی، یا وعده ورسره نه ده شوې یا هم ورته نه دي ورکړل شوي ؛

37.1.11 تړون لرونکی له منرالي فعالیتونو سره آشنا دی او دا ظرفیت، تجربه او منابع لري چې ددې تړون او ټولو نافذه قوانینو سره سم منرالي فعالیتونه ترسره کړي؛

37.1.12 تړون لرونکی داسې یو شخص نه دی چې د کانونو نافذه قانون په پام کې نیولو سره، د کان کیندنې تړون د عقد یا جواز ترلاسه کولو اهلیت ونه لري؛

37.1.13 ټول هغه اسناد (د ارزونې اسنادو او نورو هغو اسنادو په شمول چې د اکتشافي جواز په تړاو وړاندې شوي وي) چې د تړون لرونکي یا د هغه په استازیتوب کومې اداري ته وړاندې شوي دي، واقعي، بشپړ او سم دي او ګمراه کوونکي نه دي؛

37.1.14 د تړون لرونکي یا د هغه په استازیتوب یوې اداري ته په وړاندې شوي کوم سند کې معلومات چې د تړون لرونکي یا د هغه د استازي په اړه دي، نه دي کتمان یا پټ شوي یا هم نه دي حذف شوي ؛

37.1.15 د تړون لرونکي یا د هغه په استازیتوب د بل شخص له خوا کومې اداري ته د کوم سند وړاندې کول یا هم د کانونو نافذه قانون او مقررې له مخې د هغه سند کارول، نشر یا وېش د فکري مالکیت د هېڅ حق د نقض سبب نه شي کېدای؛ او

37.1.16 تړون لرونکی له اړونده ادارو څخه ټولې منظورۍ، موافقې او جوازونه ترلاسه کړي او ټول حق الامتیازونه (رویالټي) او د جواز فیسونه یې تادیه کړي او نور هغه اړین ملاحظات چې یوې اداري یا شخص ته د اسنادو د سپارلو، کارونې، نشر یا وېش په اړه چې د فکري مالکیت د حقونو مسایل پکې شامل وي، په پام کې نیول شوي دي.

دقت

37.2 مګر دا چې په 37.1 ماده کې بل ډول څرګنده شوي وي، ترون لرونکی د وزارت په وړاندې نیابت او ضمانت کوي چې د ترون هر ضمانت:

37.2.1 واقعي، بشپړ او سم دی او د انفاذ تر نېټې پورې ګمراه کوونکی نه دی؛ او

37.2.2 دا به واقعي، بشپړ او سم وي او د ترون په ټوله موده کې به ګمراه کوونکی نه وي.

جلا تضمینونه

37.3 د ترون لرونکي هر تضمین ته به د یوه جلا نیابت او تضمین په نظر کتل کېږي. د هر بیان وړاندې شوی تفسیر بل بیان ته د ارجاع یا استنتاج په وسیله نه شي محدودېدای.

د ترون د عقد انګېزه

37.4 ترون لرونکی منې چې:

37.4.1 د ددغه ترون تضمینونه یې په دې نیت ورکړي، تر څو وزارت د ترون عقد ته وهڅوي؛ او

37.4.2 وزارت په دغه ترون کې د ترون لرونکي له خوا په وړاندې شویو تضمینونو باندې په اتکا سره ترون عقد کړی دی.

د ترون لرونکي د تضمینونو مبنی

37.5د ترون لرونکي هر تضمین د هغه د پوهې، معلوماتو او باور په اساس ورکړل شوی، او په دې اساس ورکړل شوی چې د ترون لرونکي تضمین واقعي، بشپړ، سم او ګمراه کوونکی نه دی، د ترون لرونکي له استازو څخه ټولې اړینې پوښتنې شوي دي کوم چې له هغوی څخه د ترون لرونکي د تضمین مرتبط د اړونده مسایلو په اړه د معلوماتو توقع کېده.

غرامت

37.6د دغه ترون 42 مادې د حکمونو په پام کې نیولو سره، ترون لرونکی مکلف دی چې وزارت ته د ټولې هغې خسارې جبران ورکړي کوم چې وزارت ته د ترون لرونکي د غیر واقعي، نا مکمل، ناسم یا ګمراه کوونکي تضمین له امله اوښتې وي.

38 د وزارت نیابت او تضمینونه

38.1 وزارت د ترون لرونکي په وړاندې نیابت او ضمانت کوي چې:

38.1.1 د انفاذ له نېټې سره سم، دغه ترون به:

38.1.1.1 ټولې اړینې منظورۍ (تائیدي) یې ترلاسه کړې دي ؛ او

38.1.1.2د وزارت حقوقي، معتبر او الزامي تعهدات جوړوي چې د هغه د شرایطو په رڼا کې پرې د تطبیق وړ دي؛ او

38.1.2 د جواز ساحې د ټولې یا یوې برخې جواز یې له دې ترون لرونکي پرته بل شخص ته نه دی ورکړی (لکه څرنګه چې د کانونو نافذه قانون کې راغلي وي.)

دقت

38.2 مګر دا چې په 38.1 مادې کې په بل ډول څرګنده شوي وي، وزارت د ترون لرونکي په وړاندې نیابت او تضمین کوي چې هر تضمین:

38.2.1 واقعي، بشپړ، سم او د اجرا تر نېټې پورې ګمراه کوونکی نه دی؛ او

38.2.2 واقعي، بشپړ، سم به وي او د دغه ترون په موده کې به ګمراه کوونکی نه وي.

د تضمینونو حدود

38.3 وزارت د ترون لرونکي د ګټې لپاره کوم نیابت او تضمین نه کوي، مګر استثناء پر هغو تضمینونو او نیابتونو چې نافذه قوانین یې د پلي کېدو جواز ورکوي.

نهمه برخه: مالي ډاډ، متابعت او اجراآت

39 د رسمي هدایتونو رعایت

39.1 ترون لرونکی مکلف دی چې د یوې اداري له خوا د نافذه قوانینو سره سم هر ډول هغه لیکلي هدایتونه رعایت کړي کوم چې ترون لرونکی اړ کوي چې د هر ډول فاحش نقض د مخنیوي لپاره لاس په کار شي یا هم د لاندې مواردو په نتیجه کې چې اداره یې تشخیص کړي چې له امله یې نقض رامنځته شوی.

39.1.1 د دغه تړون د هر شرط؛
39.1.2 د کانونو نافذ قانون یا مقرره او یا کوم بل اړونده نافذ قانون؛ یا
39.1.3 د جواز هر شرط،
هغه ضرب الاجل چې په دغه ډول لاربښودونو کې مشخص شوی وي یا هم که چیرې په لاربښودونو کې ضرب الاجل نه وي مشخص شوی، د هغې د صدور نېټه په پام کې نیول کیږي.
39.2 که چیرې تړون لرونکی د کومې اداري د یوه لیکلي هدایت په تطبیق کې چې ددې تړون په 41.1 ماده کې یې یادونه شوې، پاتې راشي نو:
39.2.1 وزارت کولای شي چې اړونده اداري وهڅوي چې له تړون لرونکي سره له مشورې پرته د صادر شوي هدایت د تطبیق لپاره ټول اړین اقدامات ترسره کړي؛
39.2.2 تړون لرونکی مکلف دی چې اړونده اداري ته ټولې هغه اسانتیاوې چې د اداري له لوري غوښتل کیږي برابرې کړي، تر څو اړونده اداره اړیني کړنې ترسره او هدایتونه پلي کړي؛ او
39.2.3 تړون لرونکی مکلف دی چې د اړونده اداري له لوري تر لیکلي غوښتنې وروسته ټول هغه لګښتونه او مصارف د ۲۰ کاري ورځو په موده کې تادیه کړي چې د یو هدایت د تطبیق لپاره د اړینو اقداماتو د ترسره کولو په بدل کې یې کړي دي.

40 د اجرا ضمانتونه

د اجرا ضمانت شرایط

40.1 د 4.3 یا 5.7 مادو له محدودولو پرته، تړون لرونکی مکلف دی چې د لاندې شرطونو له پوره کېدو مخکې وزارت ته د اجرا ضمانت وړاندې کړي:
40.1.1 د اکتشاف منظور شوي پلان کې د ذکر شویو ژمنو لپاره د ضمانت په توګه د اکتشافي جواز صدور؛ او
40.1.2 د کان کیندنې منظور شوي پروپوزل کې د ذکر شویو ژمنو لپاره د ضمانت په توګه د استخراجي جواز صدور؛ او
40.2 مګر دا چې د کابینې له لوري په بل ډول ټاکل شوي وي، د جواز په اړه د اړتیا وړ فعالیت ضمانت مقدار به د اقتصادي کمېسیون لخوا د کانونو نافذه قانون او مقررې سره سم ټاکل کیږي او د هغو له مخې به محاسبه کیږي.
40.3 د اجرا ضمانت په نغدي توګه د وزارت بانکي حساب ته سپارل کیږي.

د حسن اجرا ضمانت په اړه پریکړه

40.4 تړون لرونکی منې، که چیرې د کانونو نافذه قانون سره سم تړون لرونکی د هغو ژمنو په ترسره کولو کې پاتې راشي، چې د اکتشاف په یوه منظور شوي پلان یا د کان کیندنې په منظور شوي پروپوزل کې وړاندې شوې دي، وزارت حق لري چې د حسن اجرا ضمانت په اړه لازمه پریکړه وکړي.

دحسن اجرا ضمانت بیرته سپارل

40.5 که چیرې د 40.4 مادې مطابق د اجرا ضمانت په اړه پریکړه نه وي شوې، د کانونو قانون او مقررې د حکمونو او ددې تړون46.7 مادې په پام کې نیولو سره د اجرا ضمانت د دې تړون تر پای ته رسېدو وروسته بشپړ تړون لرونکي ته بیرته وسپارل شي.

41 د چاپیریال ساتنې ضمانتونه

د چاپیریال ساتنې د تضمین شرایط

41.1 تړون لرونکی نه شي کولای چې د جواز ساحه کې کار پیل کړي، تر څو چې یې د چاپیریال ساتنې د مدیریت منظور شوي پلان کې د کړو ژمنو لپاره وزارت ته د تضمین په توګه د چاپیریال ساتنې ضمانت نه وي وړاندې کړی.
41.2 د چاپیریال ساتنې د تضمین مقدار چې د جواز په بدل کې غوښتل کیږي، د وزارت له خوا د لاندې موارد و په پام کې نیولو سره ټاکل کیږي:
41.2.1 د کانونو نافذه مقرره:
41.2.2 د چاپیریال ساتنې مدیریت منظور شوی پلان؛ او

41.2.3 د چاپېریال ساتنې ملي اداري سره په مشوره.

41.3 د چاپېریال ساتنې د تضمین بنه به د نافذه مقررې له مخې وټاکل شي.

د چاپېریال پر تضمین بیاکتنه

41.4 تړون لرونکی مکلف دی چې:

41.4.1 د نافذه مقررې سره سم هر کال د چاپېریال ساتنې د تضمین مقدار باندې بیا کتنه وکړي؛ او

41.4.2 بنایي مکلف کړای شي چې د نافذه مقررې په رڼا کې د چاپېریال ساتنې تضمین تعدیل شوې بڼه وړاندې کړي.

د چاپېریال ساتنې د تضمین په اړه پرېکړه

41.5 تړون لرونکی منې چې د کانونو له نافذه قانون سره سم که چېرې نوموړی د چاپېریال ساتنې د مدیریت منظور شوي پلان کې د ذکر شویو ژمنو په پلي کولو کې پاتې راشي، نو وزارت کولای شي چې:

41.5.1 د چاپېریال ساتنې د تضمین په اړه پرېکړه وکړي؛ او

41.5.2 بدیل اقدامات تر لاس لاندې ونیسي چې د دې کار لګښت به د پور په توګه د تړون لرونکي له خوا ورکول کېږي.

د چاپېریال ساتنې تضمین بېرته سپارل

41.6تر هغه بریده چې 41.5 مادې ته په پام سره د تضمین په اړه پرېکړه نه وي شوې، د دې تړون له 46.7 مادې سره سم د چاپېریال ساتنې هر تضمین به د دې تړون تر فسخې وروسته بېرته تړون لرونکي ته سپارل کېږي.

42 غرامت

د تړون لرونکي غرامت

42.1 د 43 مادې په پام کې نیولو سره، تړون لرونکی مکلف دی چې وزارت او نورو اړوندو ادارو او د هغو استازو ته د ټولې هغې خسارې غرامت ورکړي چې ددې تړون د نقض له امله ورته اوښتې وي، خو له هغه حالت پرته چې دغه خساره په خپله د وزارت یا اړوندو ادارو یا د هغو د استازو له خوا د نافذه قوانینو د نقض یا نه رعایت په نتیجه کې ورته اوښتې وي.

43 د مسئولیت حدود

43.1 په دغه تړون کې سربېره پر نورو مواردو، د تړون لرونکي مسئولیت د وزارت پر وړاندې تر واقعي ثابت شوي تاوان پورې محدود دی او تړون لرونکی، په هېڅ شرایطو کې د نامستقیم تاوان لپاره کرومایتولیت نه لري.

44 تقصیر او فسخه

د تقصیر موارد

44.1د دغه تړون د موخو په رڼا کې د تړون لرونکي په اړه لاندې حالات د تقصیر موارد ګڼل کېږي:

44.1.1 کله چې تړون لرونکی **د اجرا ضمانت** په وړاندې کولو کې په هغه بڼه چې د تړون په ۴۰ ماده کې ذکر شوي، پاتې راشي:

44.1.1.1 د 4.1 مادې پربنسټ په منظور شوي اکتشافي پلان کې شوې ژمنې د ضمانت په توګه؛یا

44.1.1.2 د 5.7 مادې سره په مطابقت کې د د استخراج منظور شوي پروپوزل کې شوې ژمنې د ضمانت په توګه؛

44.1.2**د جواز لغوه کېدل.** هغه جواز چې تړون لرونکی یې لري او د کانونو د نافذه قانون مطابق لغوه کېږي؛

44.1.3**د جواز تعلیق.** ټول هغه جوازونه چې د دغه تړون پر اساس ورکړل شوي وي ، یا

44.1.3.1 موده یې پوره شوې وي؛ او

44.1.3.2 د نافذه قانون مطابق (د 44.1.2 بند له محدودلو پرته) فسخ شوې وي؛

44.1.4**اهلیت.** کله چې تړون لرونکی د کانونو د نافذه قانون مطابق د جواز کاروني اهلیت له لاسه ورکړي؛

44.1.5 **د تعلیق له خبرتیا څخه سرغړونه.** که چېرې تړون لرونکی د جواز د ځنډېدو له رسمي خبرتیا څخه وروسته چې د کانونو نافذه قانون له مخې د وزارت له لورې خپرېږي، بیا هم د جواز په ساحه کې منرالي فعالیتونه ترسره کوي، دغه عمل د تعلیق خبرتیا څخه سرغړونه ګڼل کېږي؛

44.1.6 **د لارښوونې نه رعایت.** که چې تړون لرونکی د وزارت له خوا ددې تړون د 39.1 مادې مطابق د یوې صادرې شوې لارښوونې په متابعت کې پاتې راځي؛

44.1.7 **د حَکمیت د قرار نه رعایت.** که چې د دې تړون 53 مادې له مخې تړون لرونکی د حکمیت قرار الزامي و ګڼي او د هغې په رعایت کې پاتې راشي؛

44.1.8 **ناخوښه پېښه:** تړون لرونکي د ناخوښې پېښې تابع دی؛

44.1.9 **په کنټرول کې بدلون.** د 49 مادې په پام کې نیولو سره د تړون لرونکي له خوا د تغیراتو د بدلون لپاره غوښتنه رد کېږي او د بدلون کنټرول رامنځ ته کېږي؛

44.1.10 **د تضمین نقض.** که چې تړون لرونکی خپل یو تضمین نقض کړي؛

44.1.11 **په تادیاتو کې پاتې راتلل.** که چې تړون لرونکی ددې تړون، د کانونو نافذه قانون یا مقررې پربنسټ د ځمکې د سطحې د کرایې، فیس، رویالټي یا کوم بل مبلغ په تادیه کولو کې پاتې راشي او دغه مبلغ پیسې د تادیې تر نېټې وروسته د ۲۰ کارې ورځو په جریان کې تادیه نه شي، یا

44.1.12 **فاحش نقض.** که چې تړون لرونکی د لاندې مواردو د فاحش نقض مرتکب شي:

44.1.12.1 د دې تړون هر شرط (له هغه شرایطو پرته چې تړون لرونکی د ځمکې د سطحې کرایې، فیس، رویالټي یا 44.1.11 مادې مطابق د نورو تادیاتو په ورکولو مکلف دی)، او دغه ډول تقصیر د اصلاح وړ نه وي یا هم دا چې وزارت دهمدغې مادې په رڼا کې د لیکلې خبرتیا له لارې له تړون لرونکي څخه د تقصیر د اصلاح یا جبران غوښتنه کړې وي او تړون لرونکی د خبرتیا تر خپرېدو وروسته د ۲۰ کارې ورځو په جریان کې د تقصیر په سمولو کې پاتې راغلی وي او د وزارت قناعت یې نه وي حاصل کړی ؛

44.1.12.2 د کانونو نافذه قانون، مقررې او یا بل نافذه قانون نقض؛ یا

44.1.12.3 هم د جواز د شرطونو د یو شرط نقض.

د تړون فسخه کول

44.2 تړون لرونکی مني چې د کانونو د نافذه قانون د حکمونو په پام کې نیولو سره، د تقصیر د مواردو د پېښېدو په صورت کې وزارت کولای شي چې د کانونو د تخنیکي کمېټې له سپارښتنې او د اقتصادي کمېسیون له منظورۍ سره سم دغه تړون فسخ کړي.

44.3 د تقصیر له هغو مواردو پرته چې په 44.1 ماده کې بیان شوي دي، په هغه صورت کې چې د اکتشاف او استخراج فعالیتونه د کانونو نافذه قانون کې د اکتشافي یا استخراجي جواز د لغوې په تړاو ذکر شوې مودې څخه د زیات وخت لپاره وځنډېږي او وزارت د مودې له تمدید سره موافقه ونه کړي، وزارت کولای شي چې دغه تړون فسخه کړي.

د تړون د فسخې خبرتیا

44.4 که وزارت د کانونو د نافذه قانون مطابق دغه تړون فسخ کوي، وزارت به د تړون د فسخ د اجرا نېټې په اړه تړون لرونکي ته لیکلې خبرتیا صادروي.

45 د تړون د فسخې آثار

د جوازونو لغوه کول

45.1 د دغه تړون فسخه کول که د هر دلیل له مخې وي، ددې تړون او د کانونو د نافذه قانون سره سم هر ډول صادر شوی جواز د وزارت له لورې لغوه کېدای شي.

د تړون د فسخې نور آثار

45.2 په هر دلیل چې وي، د دې تړون تر فسخه کېدو وروسته:

45.2.1 تړون لرونکی مکلف دی چې وزارت ته له کوم لګښت پرته د ټولو هغو معلوماتو چې د تړون په موده کې یې تولید کړي دي، د وزارت له لورې تر لیکلې غوښتنې وروسته د ۲۰ کارې ورځو په جریان کې وزارت ته وړاندې کړي؛

45.2.2 په دې تړون کې د هر لوري درج شوي مکلفیتونه رفع کېږي، مګر له هغو مکلفیتونو پرته چې په 1,2,40,41,42,43,44,46 مادو او له 54 څخه تر 57 مادو پورې (له 56.6 مادې څخه پرته) کې درج شوي دي او یاد مکلفیتونه به ددې تړون فسخه کېدو وروسته د اجرا په حال کې پاتې کېږي؛ او

45.2.3 هر لوری کولی شي د بل لوري پر وړاندې د دغه تړون د نقض په صورت کې له خپلو حقوقو چې د تړون له پای ته رسولو مخکې یې درلودل، دفاع وکړي.

46 د جواز د مودې د پوره کېدو، انصراف یا لغوه کېدو آثار

د منرالي فعالیتونو پای ته رسول

46.1 تړون لرونکی مکلف دی چې د جواز د نېټې په پوره کېدو سره سم د جواز په ساحه کې منرالي فعالیتونه پای ته ورسوي.

له ساحې څخه د استازو ایستل

46.2 له هغو مواردو پرته چې تړون لرونکی ددې تړون په 46.3 او 46.6 ماده کې مندرج مکلفیتونه ترسره کړي، تړون لرونکی همدارنګه مکلف دی چې د جواز تر پای ته رسېدو وروسته د جواز ساحې څخه خپل ټول استازي وباسي.

د وسایلو او زېربنا لېږدول

46.3 پر هغو مواردو سربېره چې تړون لرونکی ددې تړون په 46.5 ماده کې د مندرجه مکلفیتونو پر رعایت مکلف دی، تړون لرونکی همدارنګه مکلفیت لري چې:

46.3.1 د جواز ساحې څخه د هغو ټولو وسایلو لېږدول چې د تړون لرونکي یا د هغو د استازو له خوا راوړل شوي وي؛ او

46.3.2 له 31.6 مادې سره په مطابقت کې، د هر هغې زېربنا غیر فعالول او لرې کول چې د تړون لرونکي یا د هغه د استازو له خوا د جواز ساحه کې رغول شوي دي، او دا کار باید په هر صورت کې له لاندې نېټو څخه زیات ونه ځنډېږي:

46.3.3 د جواز د پای نېټه؛ یا

46.3.4 که چېرې اړونده جواز د کانونو د نافذه قانون سره سم لغوه شي، نو نېټه به د الغا تر نېټې وروسته ۶۰ کاري ورځې وي.

46.4 که چېرې د جواز په ساحه کې وسایل یا زېربنا په هغې موده کې چې په 46.3 ماده کې ذکر شوې، لرې نه شي، نو وزارت حق لري چې په اړه یې لازمه پرېکړه وکړي.

د نیمګړو پاتې شویو مکلفیتونو سر ته رسول

46.5 د یو جواز د مودې له پای ته رسېدو، انصراف یا لغوه کېدو سره سم تړون لرونکی مکلف دی چې:

46.5.1 د جواز د نېټې له پای ته رسېدو وروسته څومره ژر چې شوني وي، تړون لرونکی به د جواز ساحه د وزارت له قناعت سره سم خوندي کوي، تر څو د کوم شخص یا څاروي د ژوبلېدو او یا نورو ملکیتونو ته د زیان اوښتو مخنیوی وشي؛

46.5.2 د چاپېریال ساتنې مدیریت د منظور شوي پلان په پام کې نیولو سره، تړون لرونکی مکلف دی چې خپل نیمګړي یا پاتې مکلفیتونه ادا کړي (د شک د مخنیوي لپاره، هغه پاتې مکلفیتونه چې تړون لرونکي یې د بیا رغونې او د کان د مخې د بندولو په برخه کې لري)؛

46.5.3 د ټولو هغه چارو ترسره کول چې د نافذه قوانینو د رعایت لپاره اړین ګڼل کېږي؛ او

46.5.4 څومره ژر چې شوني وي، وزارت ته په لیکلي بڼه خبر ورکړي چې د 46.5.1 – 46.5.3 مادو پربنسټ خپل مکلفیتونه سر ته ورسوي.

د جواز د مودې تر پای ته رسېدو وروسته ساحې ته لاسرسی

46.6 له هغو مواردو پرته چې په 46 ماده کې ذکر شوي، تړون لرونکی بښایي:

46.6.1 د جواز ساحې د اعتبار مودې تر پای ته رسېدو وروسته د جواز ساحې ته تر هغې مودې پورې لاسرسی ولري، چې منطقاً له 46.5.1 تر 46.5.3 مادې په رڼا کې د تړون لرونکي د مکلفیتونو د سرته رسولو لپاره اړین دي او ساحې ته د دغو تجهیزاتو وړل او له استازو سره داخلېدل یوازې د مکلفیتونو د ادا کولو او چټکتیا په مقصد وي؛ او

46.6.2 د هري هغي لاربښووني متابعت وکړي چې ساحې ته د لاسرسي په اړه د کومې اداري له خوا صادرېږي.

د اجرا د تضمين او د چاپېريال ساتنې تضمين بېرته سپارل

46.7 وزارت بايد:

46.7.1 د ترون لرونکي له خوا د 46.5.4 مادې مطابق د خبرتيا له تر لاسه کولو وروسته، وزارت مکلف دی چې تر کومه چې عملي وي، د جواز ساحه تفتيش کړي څو تصديق کړي چې ترون لرونکي د اکتشاف په منظور شوي پلان، د استخراج منظور شوي پرپوزل او د چاپېريال ساتنې د مديريت منظور شوي پلان کې شوي ژمنې ترسره کړې دي.

46.7.2 څومره چې ژر شوني وي، وروسته له هغې چې وزارت تصديق کړي چې ترون لرونکي:

46.7.2.1 په منظور شوي اکتشافي پلان يا د استخراج منظور شوي پروپوزل کې خپلې ژمنې پوره کړي، نو وزارت ترون لرونکي ته د اجرا اړونده تضمين بېرته سپاري؛ او

46.7.2.2 د چاپېريال ساتنې د مديريت په منظور شوي پلان کې يې ژمنې پوره کړي، وزارت ترون لرونکي ته د چاپېريال ساتنې د اجرا تضمين بېرته سپاري؛

46.8 وزارت بنايي د خپل لزوم ديد پراساس د چاپېريال ساتنې اړوند د اجرا تضمين ټول يا يوه برخه يې بېرته ترون لرونکي ته وسپاري، ترڅو د کان تر تړل کېدو پورې د روان نظارت لپاره يو تضمين وي. که چېرې وزارت وغواړي چې د چاپېريال ساتنې د تضمين مقدار کې بدلون راولي، کولای شي چې له نافذه مقرري سره سم يې ترسره کړي.

47 ګډې حل لارې

47.1 هغه حقوق او حل لارې چې ددې ترون په نهمه برخه کې مشخصې شوې دي، پر هغو حل لارو سربېره دي او پر هغو حقوقو يا حل لارو باندې نه عوض کېږي يا هغه نه محدودوي چې په همدې نهمه برخه يا په نافذه قانون کې بيان شوي دي.

لسمه برخه: فرعي قراردادونه او معاملې

48 فرعي قرارداد

48.1 که چېرې ترون لرونکی د منرالي فعاليتونو د ترسره کولو په تړاو کوم قراردادي استخداموي، نو:

48.1.1 ترون لرونکی مکلف دی چې سملاسي د قراردادي او د هغو منرالي فعاليتونو د جزيياتو په اړه چې قراردادي يې په پام کې لري، وزارت ته په ليکلي بڼه خبر ورکړي؛

48.1.2 ترون لرونکی بايد ډاډ رامنځته کړي چې د قراردادي له لوري د هر منرالي فعاليت له ترسره کولو وړاندې:

48.1.2.1 نوموړی قراردادي، له ترون لرونکي سره په ليکلي بڼه تعهد کوي چې تر هغه بريده به ددې ترون د شرايطو رعايت کوي تر کومه چې پر منرالي فعاليتونو د تطبيق وړ وي ؛ او

48.1.2.2 فرعي قراردادي له قراردادي سره په ليکلي بڼه تعهد کوي چې تر هغه بريده به ددې ترون شرايط رعايت کوي تر کومه چې پر منرالي فعاليتونو د تطبيق وړ وي.

48.1.3 د ۴۸,۱,۲ مادې له محدودولو پرته، ترون لرونکی مکلف دی چې دا ډاډ رامنځته کړي چې قراردادي او د فرعي قراردادي، په منرالي فعاليتونو کې د بوختو کسانو لپاره اړين تکافل پلي کوي.

48.1.4 ترون لرونکی مکلف دی چې دا ډاډ رامنځته کړي چې د ترون لرونکي له خوا د قراردادي او بل هر فرعي قراردادي نظارت او مديريت په کافي اندازه ترسره کېږي ترڅو تصديق کړي چې :

48.1.4.1 ترون لرونکی ددې جوګه دی چې د قراردادي او د فرعي قراردادي له خوا ددې ترون شرايط رعايت کېږي؛ او

48.1.4.2 ترون لرونکی د قراردادي یا فرعي قراردادیانو له هغو کړنو له مخکې خبر کړي چې ښایي ترون لرونکی ددې ترون د کوم شرط د نقض له ګواښ سره مخ کړي.

48.2 د شک د مخنیوي لپاره:

48.2.1 په دې ترون کې هېڅ شی د ترون لرونکي هغه مکلفیتونه یا مسئولیتونه چې ددې ترون پربنسټ ورته سپارل شوي، نه شي رفع کولای، ولو که ترون لرونکي خپل ځیني مکلفیتونه کوم قراردادي یا فرعي قراردادیانو ته تفویض کړي هم وي؛

48.2.2د 48.2.1 مادې د حکمونو له محدودلو پرته، 48.1.3 مادې ته په پام سره که چېرې قراردادي یا فرعي قراردادیان د اړین تکافل په اجرا کولو کې پاتې راشي، دا کار به د ترون لرونکي لپاره په ترون کې د راغلو مکلفیتونو او مسئولیتونو د ترسره کولو څنډ نه ګرځي(د شک د مخنیوي لپاره د 24.1 مادې له مخې د ترون لرونکي له خوا د تکافل د اجرا په برخه کې د مکلفیت په شمول)؛ او

48.2.3 ترون لرونکی به د قراردادي او فرعي قراردادي د هر عمل او ترک عمل په وړاندې مسئول وي، داسې چې د قراردادي او فرعي قراردادیانو عمل یا ترک عمل د ترون لرونکي اعمال دي.

49 د مدیریت بدلون

د اړتیا وړ منظوري

49.1 د 24.2 مادې له محدودولو پرته، ترون لرونکی مکلف دی چې د پروژې په سهامدارانو کې تر بدلون راوستلو وړاندې د نافذه قانون او مقررې له مخې د وزارت لیکلې منظوري ترلاسه کړي.

د هغه جواز څنډول چې منظورۍ ته په تمه دی

49.2 ترون لرونکی دا مني چې د کانونو نافذه قانون له مخې، که د ترون لرونکي په مدیریت کې د وزارت تر لیکلې منظورۍ وړاندې بدلون راشي، په دغه صورت کې د ترون لرونکي ټول جوازونه د بدلون د پیل په موده کې څنډول کېږي او پر هغه نېټه یې د اعتبار موده پای ته رسېږي په کومه چې وزارت د منظورۍ لپاره وړاندې شوی غوښتنلیک منظوروي.

له منظورۍ پرته د مدیریت بدلون

49.3 که چېرې د ترون لرونکي له خوا د مدیریت بدلون:

49.3.1 د وزارت تر لیکلې منظورۍ وړاندې پېښ شي او بیا وزارت د ترون لرونکي غوښتنه د مدیریت د بدلون له مخې رد کړي؛ یا

49.3.2 د وزارت له لوري د مدیریت بدلون لپاره د غوښتنلیک تر ردولو وروسته پېښ شي،

نو په دې په دغه صورت کې ښایي ترون د 44.1.9 مادې له مخې فسخ شي.

50 د حقونو او مکلفیتونو پر لېږد محدودیتونه

د وزارت له خوا لېږد

50.1 وزارت نه شي کولی چې په دغه ترون کې راغلي حقوق او مکلفیتونه بل لوري ته ولېږدوي، مګر دا چې وزارت د ترون لرونکي لیکلې موافقه ترلاسه کړې وي.

د ترون لرونکي لهخوا لېږد

50.2 ترون لرونکی نه شي کولای چې:

50.2.1 په دې ترون کې راغلي هر ډول حقوق او مکلفیتونه بل لوري ته ولېږدوي، مګر د جواز یا د جواز منفعت اړونده حقوقو او مکلفیتونو څخه پرته، او

50.2.2 جواز یا د جواز منفعت لېږدولی شي (چې د شک د مخنیوي لپاره د جواز د منفعت ایجاد هم پکې شاملېږي)، مګر دا چې:

50.2.2.1 ترون لرونکي د کانونو د نافذه مقررې او قانون سره سم له مخکې د وزارت منظوري ترلاسه کړې وي؛ او

50.2.2.2 د 50.3 او 50.5 مادې د حکمونو په رعایت سره، د جواز د منفعت ترلاسه کوونکي لومړی په داسې بڼه له وزارت سره ژمنلیک لاسلیک کړی وي چې وزارت ته د منلو وړ وي او ددې ژمنې پربنسټ د وزارت په وړاندې دا تعهد لري چې د ترون ټول مکلفیتونه چې د حقونو د لېږد په اړه ذکر شوي یا هم د ترون لرونکي پر ځای په صراحت سره بیان شوي وي، رعایت کوي.

50.3 وزارت کولی شي چې په 50.2.2.2 ماده کې د ذکر شوي تعهد پر ځای، د اړونده جواز د منفعت ترلاسه کوونکی مکلف کړي ترڅو پر هغو شرایطو برابر چې په دې تړون کې ذکر شوي دي، د یو بل تړون د عقد لپاره چمتو شي.

50.4 د 50.2.2.2 مادې له مخې د ژمنلیک تر اجرا یا د کانونو د اوسني تړون تر تعدیل کېدو وروسته چې په 50.3 ماده کې راغلي (که د تطبیق وړ وي)، اوسنی تړون لرونکی ددې تړون پربنسټ د راتلونکو ټولو مکلفیتونو په وړاندې تر هغه بریده آزاد دی، تر کومه چې یاد مکلفیتونه د ژمنلیک یا د کانونو د تړون له مخې د اړونده جواز د منفعت ترلاسه کوونکي پر غاړه اخلي.

د تضمین امتیاز

50.5 که تړون لرونکی د شریعت مطابق ددې مقصد لپاره د جواز د امتیازونو د لېږد وړاندیز وکړي (د شک د مخنیوي لپاره د جواز د امتیاز رامنځته کول هم پکې شامل دي) چې یوه شخص ته د رهن یا د تضمین د نورو ګټو د ورکولو په وسیله د جواز په ساحه کې د منرالي فعالیتونو د تمویل لپاره مالي وجوه ترلاسه کوي، په 50.2.2.2 ماده کې راغلې ژمنه بنایي د جواز ترلاسه کوونکو په انتخاب یا د یاد شخص له خوا د راتلونکو حقونو په پلي کولو یا هم یاد شخص یا د هغه په استازیتوب د بل شخص له خوا د واک په پلي کولو پورې مشروط وي، ترڅو جواز یا د جواز امتیاز ولېږدوي.

یوولسه برخه: عمومي حکمونه

51 د وزارت له خوا ډاډ

منظوري

51.1 تر کوم ځایه چې شوني وي او د دې تړون او نافذه قوانینو سره مطابقت ولري، وزارت او ټولې اړونده اداري به هڅه کوي چې تړون لرونکي سره د پروژې د پراختیا او اجرا په برخه کې د ټولو اړینو منظوري ګانو په ترلاسه کولو کې مرسته وکړي.

د وزارت له خوا د ځنډونو نه جوړول او نه تبعیض

51.2 د تړون لرونکي له خوا ددې تړون او د نافذه قوانینو د شرطونو او حکمونو د رعایت په پام کې نیولو سره، وزارت به په هېڅ داسې عمل لاس نه پورې کوي کوم چې:

51.2.1 د تړون لرونکي وړتیا یا توانایي داسې اغېزمنه کړي چې خپله شتمني او کاروبار لکه څرنګه چې لازمه ده، هغسې تنظیم نه شي کړای؛ او

51.2.2 په افغانستان کې دننه د تړون لرونکي د استازو آزاد تګ راتګ زیانمن کړي.

بهرني کارګر

51.3 د تړون لرونکي له خوا د تړون د 29 مادې د شرایطو او د محلي ګټې د منظور شوي پلان د شرایطو په رعایت سره، تړون لرونکی بنایي د نافذه قوانینو په پام کې نیولو سره لکه څرنګه چې اړتیا یا مناسبه وي، بهرني کارګر استخدام کړي.

51.4 د 51.1 یا 51.2 مادو د حکمونو له محدودولو پرته، وزارت مکلف دی چې که چېرې اړتیا ولیدل شي، د منرالي فعالیتونو د ترسره کولو په مقصد د تړون لرونکي له خوا د بهرنیو کارګرو استخدام ته اجازه ورکړي ترڅو په ازاده توګه:

51.4.1 افغانستان ته راشي، کار وکړي او هستوګن شي؛ او

51.4.2 له افغانستان څخه ووځي؛

خو په دې شرط چې یاد کسان به ټول د نافذه قوانینو تابع اوسي.

د تړون لرونکي د شتمنیو مصادره

51.5 د ۱۴، ۱۵، ۱۷ او ۱۸ مادې د حکمونو له محدودولو پرته، وزارت نه شي کولی چې د اجبار له لارې:

51.5.1 د تړون لرونکي له خوا د منرالي فعالیتونو په نتیجه کې استخراج شوي منرالونه یا تولید شوي محصولات مصادره کړي؛ یا

51.5.2 د تړون لرونکي کوم عقاري یا شخصي ملکیت (د شک د مخنیوي لپاره، د هغې ځمکې په ګډون چې د تړون لرونکي ملکیت وي)

خو له هغو مواردو پرته چې د استملاک قانون، د خصوصي پانګونې قانون یا کوم بل نافذه قانون اجازه ورکړې وي.

51.6 که وزارت يي اړينه وګڼي چې د 51.5 مادې مطابق منرالونه، محصولات يا نور ملکيتونه په جبري توګه مصادره کړي، نو وزارت مکلف دی چې د نافذه قوانينو سره سم تړون لرونکي ته يې جبران چې عادلانه، کافي او اغېزناک وي، تاديه کړي.

د تړون لرونکي په کټه د ځمکې استملاک

51.7 په هغه صورت کې چې د کانونو نافذه قانون پلي کېږي، وزارت ژمنه کوي ترڅو د هغې اړونده ځمکې د استملاک په اړه چې د بل شخص ملکيت وي، څومره چې ژر کېدای شي د اقتصادي کمېسيون څخه منظوري ترلاسه او دا کار به لاندې مواردو ته په پام سره ترسره کېږي:

51.7.1 تر يادې نېټې وروسته د ۹۰ کاري ورځو په جريان کې کله چې تړون لرونکی د اړونده ځمکې په اړه د کانونو نافذه قانون د حکمونو په پام کې نيولو سره د ځمکې مالک يا متصرف ته د هغه د رضايت ترلاسه کولو لپاره ليکلي غوښتنه ولېږي.

51.7.2 د کانونو د نافذه قانون سره سم تر يادې نېټې وروسته کله چې د ځمکې مالک يا متصرف د تړون لرونکي غوښتنې ته د رد ځواب ورکړي؛

په دواړو حالاتو کې، چې تړون لرونکی مکلف دی وزارت په ليکلي توګه خبر کړي، دغه خبرتيا بايد له لاندې ضمايمو سره مل وي:

51.7.3 د ټولو هغو ليکونو کاپي ګاني چې د تړون لرونکي او د اړونده ځمکې د مالک يا متصرف ترمنځ تبادله شوي، ضميمه کول ؛ او

51.7.4 په دې اړه غوښتنه چې وزارت د عامه ګټو په خاطر د اړونده ځمکې د استملاک لپاره د اقتصادي کمېسيون څخه منظوري ترلاسه کړي.

51.8 تړون لرونکی منې او موافقه کوي چې که چېرې اقتصادي کمېسيون د عامه ګټو په موخه د استملاک وړانديز چې د کانونو نافذه قانون کې تصريح شوی، تصويبوي، نو:

51.9 ښايي د خسارې جبران (د معادلې ځمکې د ورکړې په شمول) د استملاک قانون له مخې د استملاک کوونکې اداري لهخوا د تاديې وړ وي؛ او

51.9.1 په دغه صورت کې تړون لرونکی مکلف دی چې د استملاک د ادارې تر غوښتنې وروسته د ۲۰ کاري ورځو په موده کې، د اړونده ځمکې د استملاک په موخه دغې ادارې ته د خسارې معادل تاديه کړي.

52 غير مترقبه پېښې (فورس ماژور)

غير مترقبه پېښې

52.1 د 52.2 مادې په رعايت سره، د تړون د 52 مادې د موخې په رڼا کې **غير مترقبه پېښه** هغې پېښې يا حالت يا د پېښو يا حالاتو ترکيب ته وايي کوم چې:

52.1.1 د اټکل وړ نه وي؛

52.1.2 منطقاً د زيانمن لوري له کنټرول يا اختيار څخه پورته وي؛

52.1.3 په دې تړون کې د زيانمن لوري د راغلو مکلفيتونو (له هغه مکلفيت پرته چې د تادياتو په اړه وي) د ځنډ يا تقصير لامل شي ؛ او

52.1.4 د غيرمترقبه پېښې په وخت کې دا توقع نه شوای کېدای چې زيانمن لوري د صنعت د غوره کړنې پر اساس د معقولانه او ځيرکانه کوښښونو په ترسره کولو سره د هغې مخنيوی کړی وای يا يې کنټرول کړي وای؛ او

تر هغه بريده چې په 52.1.1 – 52.1.4 مادو کې ذکر شوي شرايط پوره کړي، لاندې حالات غير مترقبه پېښې ګڼل کېږي:

52.1.5 جګړه، پاڅون، بلوا، مدني نافرماني او تروريستي اعمال؛

52.1.6 محاصرې، تحريمونه، عام اعتصابونه او يا د هېواد يا اړونده صنعت په سطحه کارګري شخړې چې له زيانمن يا زيانمن لوري يا د زيانمن لوري له نورو اړوندو لورو سره تړاو ونه لري؛

52.1.7 وبا ګانې يا قرنطين؛ او

52.1.8 زلزله، طوفان، سېلاب، اور لګېدنه، تالنده برېښنا يا د هوا نور ورانوونکي پېښې.

52.2 پر 52.1 مادې سربېره، د 52 مادې د موخو په رڼا کې لاندې پېښې يا حالتونه په غيرمترقبه پېښو کې نه راځي:

52.2.1 اقتصادي تنګلاسي يا د بازار په شرايطو کې بدلون؛

52.2.2 هغه پېښې چې ددې تړون پر اساس د يوه زيانمن طرف د مکلفيتونو اجرا سختوي، خو ناممکن کوي يې نه؛

52.2.3 جګړې، پاڅونونه، بلواوې، مدني ناکراري او تروريستي اعمال، مګر دا چې دغه پېښې:

52.2.3.1 په مستقيم ډول د جواز سيمه اغېزمنه کړي يا په مادي توګه د استخراجي پلان تطبيق مختل يا مخنيوی يې وکړي؛

52.2.3.2 په پورتنۍ 52.2.3 ماده کې مشخص شوي اړونده وضعيت د پام وړ خرابوالي لامل شي کوم چې د انفاذ د نېټې اړونده شرايطو سره تړاو ولري؛ او

52.2.3.3 تړون لرونکي د کورني امنيت پلان کې راغلي تعهدات پلي کړي وي؛

52.2.4 د جواز ساحې موجوده شرطونه، د موجوده ناچاوده مهماتو په شمول؛

52.2.5 د جواز په سيمه کې تر معمولي کچې ډېر د ژمي اورېدېدل؛ او

52.2.6 نورې هغه پېښې يا حالات چې د پېښېدو په وخت کې، د غير مترقبه پېښو له تعريف سره چې په 52.1 ماده کې وړاندې شوی، نږدې مستقيم تړاو ونه لري.

د غير مترقبه پېښو اغېزې

52.3 د 52.4 مادې په پام کې نيولو سره، که چېرې کومه غيرمترقبه پېښه ددې سبب کېږي چې په تړون کې د تړون لرونکي يا وزارت (زيانمن لوری) د راغلو مکلفيتونو د اجرا مخنيوی کوي يا يې د ځنډ لامل ګرځي، نو :

52.3.1 د زيانمن شوي لوري اړونده مکلفيتونه (له مالي مکلفيتونو پرته)؛ او

52.3.2 د مقابل لوري اړونده مکلفيتونه به کوم چې د زيانمن لوري د مکلفيتونو په اجرا پورې متکي دي، له هغې نېټې څخه ځنډول کېږي کوم چې فورس ماژور (غيرمترقبه) پېښې د يادو مکلفيتونو د اجرا مانع ګرځي يا هغه ځنډوي او دا حالت به تر هغې دوام مومي چې د 52.9 مادې مطابق فورس ماژور پېښې پای ته رسېږي.

د غير مترقبه حالاتو په اړه خبرتيا

52.4 که چېرې يو زيانمن لوری د غيرمترقبه پېښو له امتياز څخه د برخمن کېدو دعوی کوي، نو:

52.4.1 بل لوري د هغې پېښې يا حالاتو يا د دواړو پېښو يا حالاتو په اړه خبر کړي چې فورس ماژور لامل کېږي، او د فورس ماژور تر پېښېدو وروسته د ۱۰ ورځو په جريان کې وروسته تر هغې چې زيانمن لوری په لومړي ځل د فورس ماژور په اړه خبرېږي، څومره ژر چې شوني وي خبر ورکړي؛

52.4.2 بل لوری سملاسي د هغو اقداماتو په اړه خبر کړي چې د فورس ماژور پېښو د اغېزو د راکمولو په موخه تر لاس لاندې نيول شوي وي؛

52.4.3 د 54.5 مادې حکمونه رعات کړي، که څه هم 52.4 ماده په خپله بايد د يو زيانمن لوري له خوا د 54.4 مادې سره سم د خبرتيا د صدور ځنډ ونه ګرځي.

52.4.4 ددې تړون له مخې د خپلو هغو مکلفيتونو ترسره کولو ته دوام ورکړي چې فورس ماژور پېښو له کبله نه دي اغېزمن شوي ؛ او

52.4.5 څومره ژر چې شوني وي، ددې تړون له مخې د خپلو مکلفيتونو سرته رسول بېرته پيل کړي.

د اغېزو راکمولو مکلفيت

52.5 زيانمن لوری مکلف دی چې د فورس ماژور پېښو د اغېزو راکمولو لپاره غوره هڅې وکړي او د مکلفيتونو په سرته رسولو کې رامنځته شوی ځنډ حداقل ته ورسوي.

هغه پېښې چې له حقوقي لارو د حل و فصل وړ نه دي

52.6 بې له دې چې ددې تړون پرېنسټ د يو زيانمن لوري مکلفيتونه اغېزمن شي، په 52.5 ماده کې د درج شويو مکلفيتونو په شمول، که چېرې يو زيانمن شوی لوری يې مناسبه ونه ګڼي، ياد لوری مکلف نه دی چې د محاصرې، تحريم، اعتصاب يا کارګري اختلاف اړونده شخړو د حل لپاره سره کېني.

52.7 که چېرې يو زيانمن شوی لوری په 52.6 ماده کې ذکر شويو مواردو ته په رسيدګې کې پاتې راشي، دا پېښه بايد داسې ونه ګڼل شي چې ګڼي د زيانمن لوري په کنترول کې وه، يا هم په 52.1 ماده کې د فورس ماژور پېښو تعريف ته په پام سره، زيانمن لوري د يادو پېښو مخنيوی کولای شوای يا يې هم په کنترولای شوای.

لګښت

52.8 پر هغو حکمونو سربېره چې د 52 مادې له حکم سره مغایرت لري، د فورس ماژور پېښو د اغېزو د راکمولو لپاره د کوښښونو په لړ کې، هېڅ زیانمن لوری اړ نه دی چې د اړوند کار ترسره کولو لپاره تر معقولې اندازې زیاتې پیسې مصرف کړي. په دې توګه، د زیانمن شوي لوري هېڅ ډول مالي وضعیت باید په پام کې ونه نیول شي.

د غیرمترقبه پېښو پای

52.9 فورس ماژور پېښې به د لاندې مواردو مخکې پای ته رسېږي او د زیانمنو لورو مکلفیتونه چې د 52 مادې له مخې ځنډېدلي دي، بېرته د بشپړ اجرا او انفاذ حالت ته راګرځي:

52.9.1 هغه وخت کله چې مقابل لوری د زیانمن شوي لوري خبرتیا ترلاسه کړي، کوم چې بیانوي چې نوموړی لوری ددې جوګه دی چې په دې تړون کې د راغلو مکلفیتونو اجرا بیا پیل کړي (دغه ډول خبرتیا باید په ممکنه لنډ وخت کې واستول شي) ؛ او

52.9.2 هغه وخت کله چې زیانمن شوی لوری په تړون کې د راغلو ژمنو اجرا له سره پیل کړي.

د غیر مترقبه پېښو د دوام له امله د تړون فسخ کول

52.10 که چېرې د فورس ماژور یوې پېښې تر له پسې شپږ میاشتې مودې پورې دوام وکړي نو:

52.10.1 دواړه لوري باید د 52.2 مادې په پام کې نیولو سره، د حسن نیت له مخې مذاکرات پیل کړي او که چېرې په دې تړون کې تعدیلاتو ته اړتیا وي، په اړه یې هوکړې ته ورسېږي؛ او

52.10.2 که چېرې:

52.10.2.1 دواړه لوري د 52.2 مادې مطابق د زیانمن شوي لوري له خوا د فورس ماژور په تړاو تر خپرې کړې خبرتیا وروسته د ۱۲ میاشتو په جریان کې د تړون د تعدیل په اړه هوکړې ته ونه رسېدل؛ یا

52.10.2.2 دواړه لوري د 52.2 مادې مطابق د تړون د یو یا دوه مورده تعدیلاتو په اړه د هغې مودې په جریان کې چې په 52.10.2.1 کې تصریح شوې، موافقې ته ورسېږي، خو یاد تعدیلات د 52.3 مادې مطابق د شپږو میاشتو په موده کې د اجرا وړ ونه ګرځي نو.

په دغه صورت کې له 52.11 مادې سره سم وزارت کولی شي چې دغه تړون فسخه کړي او د تړون فسخه له یو لوري څخه بل ته د خبرتیا تر لېږلو وروسته د اجرا وړ دی.

52.11 که چېرې تړون د 52.10 مادې مطابق د وزارت له خوا فسخ شي، د تړون 45 ماده د تطبیق وړ ده.

53 د اختلافونو حل

د افغانستان د سوداګریزو شخړو د حل مرکز (ACDR)

53.1 د 53.2 مادې په پام کې نیولو سره، که چېرې ددې تړون په اړه کومه شخړه، اختلاف یا دعوی رامنځته کېږي او د تړون د یو اړخ له لوري بل اړخ ته د خبرتیا تر استولو وروسته دواړه لوري د ۶۰ ورځو په جریان کې کومې هوکړې ته ونه رسېږي، نو موضوع به د افغانستان د سوداګریزو شخړو د حل مرکز کې حَکمیت ته محول کوي.

53.2 د شک د مخنیوي لپاره، اړخونه په دې وسیله په صراحت سره څرګندوي چې هر هغه اختلاف یا شخړه چې له دې تړون څخه رامنځته کېږي، د حل لپاره به د افغانستان د سوداګریزو شخړو مرکز ته وړاندې کېږي.

53.3 د حکمانو شمېر باید درې تنه وي.

53.4 د حکمیت قرار کېدای شي چې د یو مشخص مقدار پیسو د تادیه کولو یا هم د یو عمل د ترسره کولو، د یو عمل د نه ترسره کولو یا هم ددغه ډول اعمالو د ترکیب په اړه د حکم صادرول وي.

53.5 د حکمیت ځای کابل، افغانستان دی.

53.6 د حکمیت قرار په هغه صورت کې چې دواړه لوري پرې رضایت ولري نهایي او د تطبیق وړ دی. د یو لوري د نه رضایت په صورت کې موضوع اړونده داخلي محاکمو ته محول کېږي.

53.7 د افغانستان محاکم کولی شي چې د حکمیت قرار د انفاذ په اړه خپل صلاحیت اعمال کړي.

53.8 تر کوم ځایه چې شوني وي، تړون لرونکی او وزارت دواړه کولی شي چې د شخړې په جریان کې د تړون تطبیق ته دوام ورکړي.

54 محرمانه معلومات

اسناد

54.1 تړون لرونکی مني چې د کانونو نافذه قانون سره سم وزارت به:

54.1.1 د اوسني تړون یوه نسخه او د تړون لرونکي د ذينفع مالکانو جزییات به د دغه تړون تر لاسلیک وروسته د ۱۰ کاري ورځو په جریان کې خپروي؛

54.1.2 د جواز یوه نسخه او د جواز لرونکي د ذينفع مالکانو جزییات به هم د جواز تر صدور یا انتقال وروسته د ۱۰ کاري ورځو په جریان کې خپروي؛

54.1.3 وزارت مکلف دی چې له نافذه مقرري سره سم، د ثبت شويو معلوماتو محتويات وساتي او هغه د عامه لاسرسي وړ وګرځوي؛

54.1.4 پر نورو موضوعاتو سربېره، د ثبت شويو معلوماتو محتويات به د تړون اړونده ځيني جزييات لکه ځرنګه چې په نافذه مقرره کې ذکر شوي، شامل وي؛

54.1.5 د هغو اسنادو کاپي ګانې چې ددې تړون پربنسټ د خپراوي وړ وي، د کانونو نافذه مقررې سره سم به د عامه لاسرسي وړ ګرځي؛ او

54.1.6 اسناد باید په دې دلیل له خپرولو یا عامه لاسرسي ته له وړاندې کولو څخه پاتې نه شي چې ګنې د يادو اسنادو ځيني محتويات د محرمو معلوماتو لرونکي دي.

د محرمو معلوماتو استفاده او افشا کول

54.2 د 54.4 مادې د مفهوم له مخې، ترلاسه کوونکی لوری باید محرمانه معلومات د بو ثالث شخص په واک کې ور نه کړي، همدا راز له محرمانه معلوماتو څخه په هيڅ ډول استفاده نه شي کولای، مګر دا چې له دغه تړون یا نافذه قوانینو سره سم له خپلو حقونو څخه د ګټې اخیستنې او یا خپلو مسؤلیتونو پرځای کولو لپاره وکارول شي.

54.3 ترلاسه کوونکی لوری باید ډاډ ورکړي چې هر استازی يې چې د 54 مادې د مقصد په رڼا کې محرمانه معلومات د هغوی په واک کې ورکول کېږي، د یاد شوي بند محتوا به مراعاتوي.

54.4 د 54.2 مادې له مخې، ترلاسه کوونکی لوری په لاندې مواردو کې له محرمانه معلوماتو ګټه اخيستلای او یا يې افشا کولای شي:

54.4.1 د 54.5 مادې له مخې، ترلاسه کوونکی لوری به د معلوماتو د افشا کوونکي اداري مخکې له مخکې رضایت ترلاسه کړی وي (دا رضایت باید په غیرمنطقي او مشروط ډول نه وي ترلاسه شوی او ځنډول شوی هم نه وي)؛

54.4.2 د معلوماتو افشاء کول به د ترلاسه کوونکي لوري استازي ته وي چې موخه يې له دغه تړون یا نافذه قانون او مقررې سره سم د ترلاسه کوونکي لوري له حقونو استفاده یا ترلاسه کوونکي لوري مسؤلیت پر ځای کول وي.

54.4.3 د کانونو نافذه قانون او مقررې او یا نور نافذه قوانین يې افشاء کول لازم وبولي.

54.4.4 معلومات د مالي مسؤلینو او یا د بنه نیت له مخې د ترلاسه کوونکي لوري د مالي مسؤلینو او یا هم له ترلاسه کوونکي لوري سره اړوند کوم دريیم کس په واک کې ورکړل شوي وي او هغه کس هم هوکړه کړې وي چې د 54 مادې محتوا به مراعاتوي؛ او یا

54.4.5 افشاء د پېرودونکي لپاره او په دغه تړون یا ورکړل شوي جواز کې د ترلاسه کوونکي لوري له حقوقو او ګټو سره په بنه نیت سره شوې وي او د معلوماتو ترلاسه کوونکی کس به هم د 54 مادې د محتوا له رعایت کولو سره هوکړه کوي.

رضایت

54.5 په هغه صورت کې چې تړون لرونکی د وزارت له لوري د رضایت نامې په اړه د خبرتیا له ترلاسه کولو وروسته تر پنځو کاري ورځو پورې په لیکلې بڼه، د 54.4.1 مادې له حکم سره سم خپل ځرګند مخالفت اعلان نه کړي، په دې صورت کې به د محرمانه معلوماتو د افشاء او استفادې پربنسټ د تړون لرونکي رضایت بلل کېږي. البته په هغو حدودو کې چې د وزارت له لوري د معلوماتو افشاء د خلکو د روغتیا، خوندیتابه او امنیت ساتنې لپاره په بېړنیو حالاتو کې اړین وبلل شي.

55 خبرتیاوي

د خبرتیا استول

55.1 هر ډول خبرتیا یا اړیکي چې ددې تړون له مخې یې اړخونه له یو بل سره تامینوي، باید په لیکلي بڼه په پښتو یا په دري ژبو وي او په لاندې طریقو سره واستول شي:

55.1.1 د تړون لرونکي په پته دې ولېږل شي او د اړوندې څانګې د پام اړولو لپاره یې باید د اړونده شعبې یا د آمر په نوم (که چېرې د تطبیق وړ وي) چې لاندې مشخص شوي، نښاني کړي؛ یا

55.1.2 هغه لوري ته د ایمېل له لارې او د څانګې او یا اړوند آمر (که موجود وي) له نښاني سره ولېږل شي، لکه څرنګه چې په لاندې ډول مشخص شوي.

تړون لرونکی:

پته: دریم پوړ ، آریا پلازا ،قوای مرکز، کابل، افغانستان

ایمېل: Javidkhan.niazai14@gmail.com

وزارت:

پته: مکرویان څلور لارې کابل

بریښنالیک: lsmmd@momp.gov.af

د اړیکې د جزئیاتو بدلون

55.2 تړون لرونکی تصدیقوي چې:

55.2.1 د کانونو د نافذه قانون له مخې تړون لرونکی مکلف دی چې ځان د ثبت شوې پتې پر سموالي او کره والي ډاډه کړي؛ او

55.2.2 پته او بریښنالیک د اړونده نافذه مقرري د حکمونو له مخې بدلېدای شي.

55.3 که وزارت [۳] کاري ورځې وړاندې تړون لرونکی کس د خپلې پتې او ایمېل پر بدلېدو خبر کړي، هر ډول لېږل شوې خبرتیا او مکتوب هغه مهال د اعتبار وړ دی چې وروستي ایمېل یا پتې ته لېږل شوی وي.

د خبرتیا وخت لاندې ترتیب شوی دی

55.4 هر ډول لېږل شوې خبرتیا باید تر لاندې ټاکل شوو مودو وروسته ترلاسه شوې وبلل شي:

55.4.1 که تحویل شوی وی، هغه وخت چې په اړونده پته ابښودل شوی وي

55.4.2 که د پوست له لارې لېږل شوی وي، د لېږلو تر نېټې وروسته پینځه (۵) کاري ورځې (یا که پوست له هېواده بهر ته وي) لس (۱۰) کاري ورځې؛ او یا

55.4.3 که د ایمېل له لارې لېږل شوی وي، د اتوماتیکي تاییدی له راتلو سره سم؛ که اتوماتیک ځواب رانه شي، له هغه وخت څخه درې ساعته وروسته چې ایمېل یا بریښنالیک د لیږونکي لخوا لیږل شوی وي، او دا وخت د هغه وسیلې په حواله ټاکل کیږي چې بریښنالیک یې لیږلی وي.

55.5 له دې سره سره، که خبرتیا یا بریښنالیک په غیر رسمي ورځ او یا د مازدیګر تر ۵:۰۰ بجو وروسته لېږل شوی وي، د لېږلو نېټه به یې د راتلونکې کاري ورځې پیل وبلل شي.

56 متفرقه حکمونه

د تړون د لورو ترمنځ اړیکه

56.1 دغه تړون:

56.1.1 د طرفینو ترمنځ د شراکت او ګډې پانګونې (joint venture) هېڅ اړیکه نه رامنځته کوي ؛ یا

56.1.2 هېڅ لوري حق نه لري، چې د بل لوري په استازیتوب یو کار ترسره او یا کوم مسئولیت ومني.

لګښتونه

56.2 مګر دا چې په دې تړون یا د کانونو نافذه قانون کې بل ډول تصریح شوې وي، د تړون هر لوری مکلف دی چې ددې تړون او د تړون اړونده د نورو اسنادو د چمتو کولو، مذاکرې، اجرا یا رعایت په تړاو هر ډول لګښتونه او مصارف خپله ورکړي.

نور اقدامات

56.3 هر لوری مکلف دی چې په خپل شخصي لګښت ټول اسناد چمتو کړي او یا له مقابل لوري څخه د غوښتنې وړ چارو د اجرا لپاره دربیم شخص وګوماري تر څو دغه تړون او دې ته ورته نوري معاملې په ګټور او بشپړ ډول له نیمګړتیا لرلو پرته عملي شي

پر تړون حاکم قانون او قضایي واک

56.4 دا تړون د افغانستان د نافذه قوانینو پر اساس تنظیمیږي. د 53 مادې په پام کې نیولو سره، دواړه لوري د د ذکر شویو محاکمو خانګړی واک او استئناف خواهي مني.

د تړون ژبه

56.5 دغه تړون پر پښتو او انګلیسي ژبو چمتو شوی او اجرا کیږي چې هر لوری به په دواړو ژبو د تړون یوه کاپي ترلاسه کوي. که چیرې په دواړو ژبو د چمتو شوي تړون د نسخو ترمنځ توپیر وي، پښتو نسخې ته ارجحیت ورکول کیږي.

د تفکیک قابلیت

56.6 د دغه تړون هر حکم په جلا توګه د تفکیک وړ دی.

معافیتونه

56.7 د دې تړون له مخې د یو حق، واک یا حل لارې په اړه معافیت باید د یو لوري له خوا بل لوري ته په لیکلې بڼه وي. دا معافیت به د کوم مکلفیت یا نقض د ضمني معافیت په معنی نه وي.

د غرامت دوام

56.8 په دغه تړون کې هر غرامت د تړون لرونکي جلا او له نورو مسئولیتونو څخه خپلواک مسئولیت دی او د تړون تر فسخې وروسته هم دوام کوي.

[د دې پاڼې پاتې برخه عمداً خالي پریښودل شوې ده.]

لومړی جدول: اکتشافي جواز

لومړی برخه: مقدم شرطونه

	مقدم شرطونه	وروستی نېټه
۱	وزارت حق لري چې دغه تړون فسخ کړي که چېرې تړون لرونکی له کوم معقول او موجه عذر پرته خپل کارونه د دوو (۲) میاشتو په موده کې په پرله پسې ډول وځنډوي.	
۲	تړون لرونکی د پروپوزل د تعهداتو په اساس ژمن دی چې دپروان ولایت د کوه صافي د لومړي بلاک د کرومایټو په پروژې کې د اکتشاف په مرحله کې ۶۵،۳۲۲،۰۰۰ (پیخه شپیته میلیونه ،درې سوه او دوه ویشت زره)افغانی پانګونه وکړي. تړون لرونکی د پروپوزل د تعهداتو په اساس ژمن دی چې د استخراج او پروسس په مرحلو کې یو سلو څورلس میلیونه، اته سوه او څلور اتیازره(۱۱۴،۸۸۴،۰۰۰) افغانی پانګــــــونه وکــــــړي.	
۳	تړون لرونکی مکلف دی چې خپل اکتشافي فعالیتونه د نړیوالو معیارونو لکه CRIRSCO او داسې نورو معیارونو سره سم ترسره او پلي کړي.	
۴	تړون لرونکی مکلف دی چې د کان اړونده ټولې چارې په خپله ترسره کړي، نشي کولای خپل قرارداد او یا یې سهم په بل چاه وپلوري.	
۵	که چیرته تړون لرونکی په خپلو تعهداتو په قید شوي وخت کې عمل ونکړي، نو دا قرارداد به فسخه کړل شي او شرکت به یې د وزارت په تور لست کې شامل کړل شي.	
۶	تړون لرونکی مکلف ده چې حد اقل پینځه تنه کډوالوته د کارزمینه برابره کړي.	

دویمه برخه: د جواز اضافي شرطونه (د کانونو نافذه قانون)

	د جواز اضافي شرط
.1	**۱. هغه اضافي شرطونه چې د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت له خوا په راپور کې د کانونو نافذه قانون مطابق خای پر خای شوي دي (د لرغونو آ او فرهنګي آثارو په اړه)، لکه څرنګه چې د وزارت له خوا د دغه تړون په ۳۴،۳،۲،۲ (الف) ماده کې ذکر شوي دي.**

دریمه برخه: د جواز ساحه

دمعدنی ساحي مساحت ۴,۷۱۴۹۹ کیلومترمربع او کوردینات **یی په لاندي دول دي:**	
طول البلد	عرض البلد
69 32 43.61	34 50 23.91
69 32 48.74	34 52 0.3
69 33 53.56	34 52 0.04
69 33 43.35	34 50 23.01

دویم جدول: استخراجي جواز

لومړۍ برخه: د جواز اضافي شرطونه (د کانونو نافذه قانون)

	د جواز اضافي شرط
.1	د کان کیندني د پروپوزل په اړه ټول هغه شرطونه چې داقتصادي کمېسیون له خوا د کان کیندني پر جواز لرونکي باندې د کانونو د نافذه قانون مطابق وضع کېږي.
.2	هغه اضافي شرطونه چې د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت له خوا په راپور کې د لرغونو او فرهنګي آثارو په اړه وضع شوي دي، لکه څرنګه چې د وزارت له خوا د دغه تړون په ۳۴,۳,۲,۲ ماده کې ذکر شوي دي.

دریېم جدول: زېربنا او عامه کارونه

لومړی برخه: زېربنا

	هغه زېربناوې چې باید تړون لرونکی یې ورغوي
.1	تړون لرونکی مکلف دی چې د معدن ساحې کې د پروژې لپاره زیربنا ورغوي.
.2	تړون لرونکی مکلف دی چې د دغې پروژې د ټولو منرالي فعالیتونو لپاره د اړتیا وړ برېښنا او اوبه رسول تامین کړي.
.3	تړون لرونکی باید د کان کیندنې فعالیتونو پورې اړوند ټول سړکونه جوړ کړي.

دویمه برخه: عامه کارونه

	هغه عامه کارونه چې تړون لرونکی یې باید وکړي	وخت
.1	شرکت مکلف دی چې په پروپوزل کې د خپلو ژمنو سره سم په سیمه کې د سیمې خلکو سره په مشوره دمجموعي عواید ۳سلنه په مصرف ورسوي.	

ونډه وال

شماره	سهم لرونکی	د سهم لرونکي سلنه
۱	د علیم شاه بابا دکان کیندنې شرکت	۱۰ سلنه
۲	دجاوید خان نیازي د استخراج او پروسس شرکت	۹۰ سلنه

ځلورم جدول: ځانګړي شرایط

هغه ځانګړي شرایط چې تړون لرونکی یې باید عملي کړي:

	ځانګړي شرایط	وروستۍ نېټه
۱	تړون لرونکی حق نه لري چې د خرڅلاو لپاره په هیڅ مقدار خام مواد له هیواد څخه بهر صادر یا خرڅ کړي.	
۲	تړون لرونکی مکلف دی چې په افغانستان کې دننه د کرومایټو بشپړه د پروسس فابریکه نصب کړي	

د اکتشاف تعهدات:

د اکتشاف تعهدات:

تړون لرونکی مکلف دی چي د اکتشاف په مرحله کي به لاندي فعالیتونه (البته محدود نه دي) ترسره کوي. برسېره پردي، د امتیاز اخیستونکي باید د کان کیندنی ټول فعالیتونه له نړیوالو معیارونو سره سم ترسره کړي.

- مقدماتي اکتشاف تر سره مول
- جیوفیزیکل سروی تر سره کول
- جیوکیمیکل سروی ترسره کول
- جر کیندل
- کور ډریلنگ(برمه کینده)
- دنمونو تجزیه او تحلیل تر سره کول
- دذخایرو محاسبه کول
- د امکان سنجی مطالعات ترسره کول

اجراء:

تړون ورکوونکی
د کانونو او پټرولیم وزارت

شیخ الحدیث شهاب الدین دلاور
د وزارت سرپرست

تړون لرونکی

د علیم شاه بابا د استخراج او پروسس شرکت

د شرکت رییس

CONFIDENTIAL

لومړی شمېره ضمیمه: د استخراج منظور شوی پلان

[ولیکئ]